

Forsknings- och utvecklingsenheten

Psykiatri och habilitering

FoU-rapport 5/2020

Kartläggningssmaterial inom orientering och förflyttning

**för barn och ungdomar med svår synnedsättning
eller blindhet**

Verksamhet:	Syn-, hörsel- och dövverksamheten Psykiatri och habilitering, Region Skåne
Enhet:	Synerheten barn och ungdom
Projektansvarig chef:	Pirjo Kaikkonen, enhetschef pirjo.kaikkonen@skane.se
Projektets medarbetare:	Helen Bernhardsson, leg arbetsterapeut och synpedagog helen.bernhardsson@skane.se Anna Bremer Persson, leg sjukgymnast anna.bremerpersson@skane.se
Handledare vid FoU-enheten:	Pernille Holck, tf FoUU-chef pernille.holck@skane.se
Utgivning:	December 2020
ISBN:	978-91-7261-338-6
Layout:	Kommunikationsenheten

FoUU-enheten strävar efter att publicera rapporter av hög kvalitet i ett kortfattat format. Syftet är att öka tillgängligheten och användningen av den kunskap som utvecklats inom habiliteringen. Det finns alltid möjlighet att kontakta oss på FoUU-enheten för att få ytterligare information. Vid referens till rapporten ange: Bernhardsson, H. & Bremer Persson, A. (2020). *Utveckling av ett kartläggningsmaterial inom Orientering och Förslytning för barn och ungdomar med svår synnedsättning eller blindhet*. FoU-rapport 5/2020, FoUU-enheten, Psykiatri och habilitering Region Skåne.

© Psykiatri och habilitering, Region Skåne

Sammanfattning

På Synenheten barn och ungdom ges insatser inom Orientering och Förflyttning (O & F) till barn från 0 till 18 års ålder. Interventionerna spänner över många år och det har varit svårt att få en överskådlig bild över hur långt barnet kommit i sin utveckling och vilka insatser barnet fått. Det har också saknats ett ramverk över vilka färdigheter barn med svår synnedsättning eller blindhet behöver inom O & F.

Syftet med projektet är att ta fram ett kartläggningsmaterial inom området O & F för barn och ungdomar med svår synnedsättning och blindhet. En inledande inventering visade att det inte finns någon strukturerad övergripande kartläggningsmall i Sverige, Norge eller Danmark som är tillräckligt omfattande. Fyra bedömningsverktyg från England, USA och Kanada jämfördes. Det framtagna bedömningsmaterialet bygger på två av dessa, Texas 2 STEPS (Successfully Teaching Early Purposeful Skills) och TAPS (Teaching Age-Appropriate Purposeful Skills).

Ursprungsmaterialet har bearbetats och kortats ner för att få ett mer hanterbart material. Tillägg och anpassningar till svenska förhållanden har gjorts utifrån klinisk erfarenhet. Resultatet av arbetet har blivit en kartläggningsmall för barn 1 – 5 år som utgår från Texas 2 STEPS samt en kartläggningsmall för skolbarn som utgår från TAPS.

Förväntad nytta för patienten är att få rätt insatser inom O & F och därmed förutsättningar för ett självständigt liv.

Förord

Förvaltningen Psykiatri och habilitering ska med professionella insatser arbeta för att åstadkomma livskvalitet i livets alla skeden för barn, ungdomar och vuxna med psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning. I samarbetet mellan FoUU-enheten (Forsknings-, Utvecklings- och Utbildningsenheten) och verksamheterna sker en ständig granskning av nya och rådande metoder för att kontinuerligt kunna förbättra kvaliteten i de olika insatserna.

FoU-rapporterna syftar till att stödja en evidensbaserad praktik, att stimulera och stödja systematisk kunskaps- och kompetensutveckling samt att skapa en kultur av kritiskt och vetenskapligt tänkande. Rapporterna utgår från en frågeställning i praktiken som leder till en studie på vetenskaplig grund. En viktig del i arbetena är att redan i ett tidigt stadium påbörja implementeringen. Detta görs genom att visa hur resultaten kan användas och kommuniceras i verksamheten för att på så sätt bidra till kunskapsutvecklingen.

I detta arbete har två kartläggningsmallar för barn med blindhet och svår synnedsättning utvecklats, en för förskolebarn och en för skolbarn. Projektet har genomförts av leg arbetsterapeut och synpedagog Helen Bernhardsson och leg sjukgymnast Anna Bremer Persson vid Synenheten barn och ungdom i Lund.

Forsknings- och utvecklingsledare och med dr Pernille Holck har varit handledare. Arbetet har genomförts med stöd från enhetschef Pirjo Kaikkonen och verksamhetschef Helén Holmström. Det har genomförts och delvis finansierats med stöd av forsknings- och utvecklingsmedel.

Ett varmt tack riktas till synpedagog Karin Wicklander på Stockholms Syncentral Barn- och Ungdomsteamet som varit delaktig i utvecklingen av kartläggningsmallarna och som på ett mycket generöst sätt delat med sig av sin stora erfarenhet inom området.

Lund juni 2020

Pernille Holck
Dr med vet, leg logoped
Tf. chef för FoUU-enheten
Psykiatri och habilitering

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förord	4
Innehållsförteckning	5
1. Bakgrund	6
1.1 <i>Orientering och Förflyttning (O & F)</i>	6
1.2 <i>Synerhetens arbetssätt avseende O & F</i>	8
1.3 <i>Behov av kartläggningsmaterial</i>	9
2. Syfte	9
3. Metod	9
3.1 <i>Materialinsamling</i>	9
4. Resultat	10
4.1 <i>Beskrivning av de olika kartläggningsmallarna för barn</i>	11
4.2 <i>Val av kartläggningsmall</i>	13
4.3 <i>Utformning av ett nytt kartläggningsmaterial</i>	14
5. Diskussion	16
6. Slutsatser	18
7. Implementering	19
Referenser	20
Bilaga 1	22
Bilaga 2	47

1. Bakgrund

På Synenheten barn och ungdom ges insatser inom orientering och förflyttning (O & F) till barn från 0 till 18 års ålder. Insatserna är i form av en utbildning där kunskap överförs och där tekniker förmedlas till barnet och dess föräldrar efter hand som barnet växer. Insatserna kräver ett omfattande och kontinuerligt arbete under hela uppväxten, inte bara tillsammans med föräldrarna utan även med förskole- och skolpersonal.

Behovet av denna insats gäller barn som har en svår synnedsättning eller blindhet. Gruppen barn med lindrig till måttlig synnedsättning har sällan behov av insatser kring O & F. Synnedsättningen kan finnas sedan födseln eller vara förvärvad senare under barndomen. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) innebär svår synnedsättning att barnet har en synskärpa¹ på 0,1 - 0,05. Blindhet delas in i tre olika kategorier, från 0,05 till ingen ljusperception (Socialstyrelsen, 2019).

Det är svårt att få fram en siffra på hur många barn i Sverige som har en svår synnedsättning eller blindhet. Enligt Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM), vars upptagningsområde är hela Sverige, finns cirka tio elever per årskurs som läser punktskrift (SPSM, 2014a), det vill säga totalt cirka 130 barn och ungdomar. Detta ger dock endast en siffra över de barn vars synskärpa är under 0,05 (blindhet) och innefattar inte de barn som har annat läsmedium än punktskrift eller som saknar kognitiv förmåga för läsutveckling. Det verkliga antalet är därför större.

På Synenheten barn och ungdom i Region Skåne finns i nuläget drygt 25 barn med blindhet, där flertalet inte har någon ytterligare funktionsnedsättning. Till detta tillkommer ytterligare barn med blindhet för vilka synenheten periodvis gör omfattande insatser inom O & F, men där barn- och ungdomshabiliteringen har huvudansvaret för de övriga habiliterande insatserna. Barn med svår synnedsättning, med eller utan kontakt med barn- och ungdomshabiliteringen, har endast behov av vissa delar inom O & F och behöver färre insatser.

1.1 Orientering och förflyttning

O & F innebär att barnet lär sig att ta sig från en plats till en annan. Genom att träna övriga sinnen, främst hörsel, känsel och lukt, lär sig barnet att orientera i omgivningen. En vit käpp används för att få förstärkning av

---

¹ Full synskärpa motsvaras av 1.0; körkortskrav på synskärpa är minst 0.5.

informationen och för att ge ett skydd för den egna kroppen mot faror såsom gropar och hinder (Melin & Westman, 2004).

En annan definition av O & F är att veta var man är, vart man vill gå och hur man kommer dit. Orientering avser den medvetna delen av att röra sig från plats till plats. I denna process använder man sig av kunskap och sensorisk information för att förstå var man befinner sig och hur man ska röra sig för att komma till en önskad plats. Förflyttning avser själva rörelsen längs transportsträckan, och inkluderar säker, trygg och effektiv förflyttning från en plats till en annan. Användning av olika tekniker (till exempel käppteknik och skydds- och trailingteknik²) ingår i förflyttningsbegreppet (Framework for Independent Travel; British Columbia Ministry of Education, 1999).

För seende barn går det snabbt att med synens hjälp få en överblick av ett rum och på det sättet till exempel kunna hitta till leksakerna på förskolan eller till sin plats i klassrummet. De lär sig naturligt att hitta till lekparken eller att gå till en kompis. För ett litet barn som är född blind eller endast har lite syn krävs träning och stimulans kring grundläggande färdigheter som vanligtvis inte är något problem för seende barn. Barn med svår synnedsättning eller blindhet måste använda sina övriga sinnen för att kunna hitta och förstå omgivningen. Detta är mer komplicerat och kräver avsevärt längre tid att lära sig än att använda synen (Melin & Westman, 2004).

Färdigheter i O & F är viktiga för att barn ska kunna bli så självständiga som möjligt. Dessa färdigheter hjälper till att bygga självförtroendet, stärka självkänslan och öka barnets handlingsfrihet, samt ger barnet möjlighet att utveckla sin sociala förmåga (SPSM, 2014b). O & F ingår i många vardagliga aktiviteter. Några exempel är att om barnet kan hitta till leksakerna kan det själv välja lek. Att hitta i hallen hemma och på skolan är en förutsättning för att kunna klä på sig och gå ut, och om tonåringen kan hitta till uppehållsrummet i skolan underlättar det relationerna med kompisarna.

Konsekvenserna av synnedsättningen blir annorlunda hos barn än hos vuxna då den även påverkar barnets utveckling. Detta medför att barn har behov av undervisning i begrepp och färdigheter på ett annat sätt än vuxna som förlorat sin syn senare i livet (Wall Emerson & Corn, 2006).

Det är viktigt att börja med insatser inom O & F tidigt (Melin & Westman, 2004). Barnen behöver stimuleras till att använda övriga sinnen för att de

---

² En teknik att använda handen för att följa vägledande ytor (Melin & Westman, 2004).

ska få kunskap om och förstå sin omvärld. De behöver leka, utforska, vidröra, känna, lukta och ibland även smaka på olika föremål. De behöver lära sig olika begrepp kopplade till objekt och föremål i olika miljöer inom- och utomhus (SPSM, 2014b).

Enligt Melin och Westman (2004) behöver barnet få en god kropps-
uppfattning och förståelse för sina egna rörelser och sin egen kropps
förhållande till rummet, det vill säga rumsuppfattning, för att kunna
orientera sig. En stor del av den grovmotoriska utvecklingen sker tidigt i
livet och är grunden för färdigheter inom O & F (Brown m fl., 2019). Edin
(2007) skriver i det interna dokumentet ” Vilka behov finns av stöd i det
blinda/synskadade barnets motoriska utveckling och hur kan de bäst till-
godoses?” att barn med blindhet behöver extra stimulans för att utveckla
sin motorik, då bristen på synintryck gör att barnet inte lockas till rörelse. I
dokumentet lyfts också fram att avsaknad av syn även påverkar balansen
och förmågan att imitera rörelser. Augestad och Jiang (2015) konstaterar
att det att inte se omgivningen innebär svårigheter att röra sig fritt, och
konsekvensen blir ofta ett rörelseunderskott i vardagen.

1.2 Synenhetens arbetssätt avseende O & F

Synenhetens insatser varierar beroende på barnets synförmåga. Barn
med blindhet har större behov av insatser än barn med svår synned-
sättning. Med små synrester är det lite enklare att orientera sig, men i
vissa situationer eller miljöer räcker inte synen till. Därför är det nödvändigt
för barn med svår synned-sättning att träna på att använda en kombination
av synrester och övriga sinnen och att ibland använda vit käpp.

Synpedagogen har det övergripande ansvaret för arbetet kring O & F.
Fysioterapeut ansvarar för vissa områden i förflyttningsdelen, till exempel
motorik, kroppskännedom och ergonomi vid käppteknik. Kurator och
psykolog arbetar med att stödja och motivera genom samtal. Målet är att
barnet självständigt helt eller delvis ska kunna röra sig i sin vardagsmiljö,
såsom hemma, på förskolan och i skolan, samt kunna förflytta sig där-
emellan. För äldre skolever kan det också vara aktuellt med mer avan-
cerad förflyttning i trafikerade miljöer och med kollektiva transportmedel.

Det finns en nationell standard för Sveriges syncentraler som anger den
nivå som bör uppnås för en fullgod utbildning i O & F. Denna är dock
riktad till vuxna personer med synned-sättning/blindhet. Moment som ingår
är bedömning och kartläggning, ledsagnings-, skydds-, sinnes- och
orienteringsövningar samt käppteknik och avspänning (Holmberg, Hull,
Lind-Thorbjörnsson, Svensson & Wicklander, 2007). Liknande nationell
standard anpassad för barn saknas.

1.3 Behov av kartläggningsmaterial

Interventionerna inom O & F spänner över många år och anteckningar om detta görs löpande i journalen. Det är därför svårt att få en överskådlig bild av hur långt barnet kommit i sin utveckling och vilka insatser barnet fått. Detta gör arbetet onödigt svårt och ineffektivt, vilket har varit ett viktigt motiv till det aktuella projektet.

I nuläget ges insatserna framförallt utifrån synpedagogens och fysioterapeutens individuella kunskaper och erfarenheter. Då det inte längre finns någon formell utbildning i synpedagogik så kan dessa kunskaper i praktiken skilja sig mycket åt mellan olika personer. Det finns för närvarande endast enstaka sporadiska utbildningsmöjligheter i form av kortare uppdragskurser med inriktning på vuxna personer med synned-sättning. Barn med behov av insatser kring O & F är få, vilket också medför svårigheter att få tillräckligt med samlad erfarenhet i arbetet. För barn 0-3 år har Synenheten barn och ungdom sedan en tid provat att använda en kartläggningsmall från England, "Developmental journal for babies and children with visual impairment" (Dale & Salt, 2018).

För barn äldre än tre år saknas det kartläggningsmaterial. Synenheten barn och ungdom har dock sedan flera år haft kännedom om en läroplan (curriculum) inom O & F med ett inkluderat utvärderingsmaterial (Teaching Age-Appropriate Purposeful Skills; TAPS 2nd Edition, An Orientation & Mobility Curriculum for Students with Visual Impairments; Pogrund m fl., 1995) som eventuellt skulle kunna användas.

Kartläggningsmaterial med en tydlig struktur i form av en kartläggningsmall skulle kunna möjliggöra att alla barn får likvärdiga insatser samt underlätta vid personalbyte.

2. Syfte

Att ta fram ett kartläggningsmaterial inom området O & F för barn och ungdomar med svår synned-sättning och blindhet med utgångspunkt från redan befintliga material.

3. Metod

3.1 Materialinsamling

Vid starten av projektet gjordes en efterforskning kring huruvida kartläggningsmaterial inom O & F används för barn och ungdomar i Sverige, och i så fall vilka. Förfrågan skickades via mejl till alla Sveriges 25 syncentraler.

Adresser hämtades från regionernas hemsidor. Arbetet försvårades av att dessa inte innehöll namnuppgifter, vilket gjorde det svårt att kontakta lämplig personal. Endast nio syncentraler svarade.

Kontakt togs även med personer som arbetar med insatser kring synned-sättning i andra nordiska länder förutom Finland.

En litteratursökning gjordes i databasen Medsök samt i Google scholar för att se om det fanns ytterligare kartläggningsmallar utöver de redan kända. Även forskningsartiklar kring redan kända kartläggningsmallar eftersöktes.

Framtagandet av det kartläggningsmaterial som beskrivs i rapporten gjordes tillsammans med synpedagog Karin Wicklander från Stockholms Syncentral Barn- och Ungdomsteamet genom anpassningar av de valda kartläggningsmallarna grundat på klinisk erfarenhet.

4. Resultat

Resultatet av efterforskningarna i Sverige, Norge och Danmark visade att det inte finns någon strukturerad övergripande kartläggningsmall för barn som är tillräckligt omfattande och som visar vilka insatser barnet fått eller vilka färdigheter barnet har inom O & F. Det finns dock exempel på olika checklistor för funktionella synbedömningar samt mindre omfattande checklistor för bedömning inom O & F.

Flera syncentraler uppgav att de använder "Nationell standard för orientering och förflyttning" i sitt arbete. Detta kan beskrivas mer som ett ramverk än en konkret kartläggningsmall. Utifrån svaren är det även svårt att få en uppfattning om hur mycket den används för barn och ungdomar. Bland svaren finns inget exempel på en kartläggningsmall specifikt anpassad för barn och ungdomar.

En syncentral uppgav att de använde sig av bedömningsrutter för att på ett strukturerat sätt kunna göra en bedömning av vilka svårigheter en person har gällande O & F och vad personen uppfattar med synen. Man har utarbetat två olika rutter utomhus med olika svårighetsgrad. Till dessa rutter har tagits fram tillhörande manualer med vilka instruktioner som ska ges samt vad som ska bedömas. Bedömningsrutterna har i enstaka fall använts för ungdomar, dock inte för barn.

Synscenter Refsnes i Danmark, ett nationellt center för barn med synned-sättning eller blindhet, använder sig av en checklista för att bedöma barnens funktionella syn vid orientering utomhus på skolan. En mot-svarande checklista finns för barn med blindhet. I denna observeras hur

barnet klarar orientering och förflyttning på skolgården med eller utan käpp, samt olika orienterings- och förflyttningstekniker med mera. Checklistan består av två sidor och fylls i med löpande text. Refsnes använder också en checklista för bedömning av färdigheter i att använda kikare i förflyttnings- och orienteringssyfte.

Synverksamheten på Island rekommenderade en kartläggningsmall från Kanada (Framework for Independent Travel - A Resource for Orientation and Mobility Instruction; British Columbia Ministry of Education, 1999).

Litteratursökningen visade inte på några nya användbara kartläggningsmallar utöver de redan kända. Det visade sig inte finnas några forskningsartiklar med primärt fokus på TAPS eller "Framework for Independent Travel". TAPS nämns däremot i referenser i artiklar som handlar om O & F, till exempel Ambrose och Hunter (2000). TAPS har använts som ett utvärderingsinstrument i en stor longitudinell studie, och i denna artikel beskrivs TAPS som allmänt och frekvent använt (Schuck, Wall-Emerson, Kim & Wolf-Nelson, 2018). I en artikel om att undervisa elever med blindhet i O & F genom 3-D ljud beskrivs TAPS läroplan som basen för mycket av den O & F-utbildning som används i USA (Inman, Loge & Cram, 2000). "Framework for Independent Travel" har använts som referens i en artikel som beskriver behovet av att utveckla något liknande i England (Pavey, Douglas, McLinden & McCall, 2003).

Texas school for the Blind and Visually Impaired rekommenderade ett helt nytt egenutvecklat utvärderingsmaterial och läroplan inom O & F för yngre barn (Texas 2 STEPS - Successfully Teaching Early Purposeful Skills, 2019).

Sammanfattningsvis identifierades fyra kartläggningsmallar för barn vilka beskrivs närmare nedan.

4.1 Beskrivning av de olika kartläggningsmallarna för barn

Nedan följer en närmare presentation av de kartläggningsmallar som har undersökts under arbetet med framtagandet av det aktuella kartläggningsmaterialet.

Developmental journal for babies and children with visual impairment (DJVI)

DJVI (Dale & Salt, 2018) är ett ramverk som fungerar som ett stöd för föräldrar och professionella för att följa barnets utveckling. Det är utvecklat i England för barn 0 till 3 år. Ramverket består av fem olika utvecklingsområden, där O & F (benämnt "movement and mobility") utgör ett område. Färdigheter inom området O & F berörs dock även i flera av de andra

utvecklingsområdena. Barnet bedöms utifrån olika frågeställningar som är kopplade till aktivitetskort med förslag på hur man kan stimulera barnets utveckling.

Framework for Independent Travel - A Resource for Orientation and Mobility Instruction

Denna kartläggningsmall (British Columbia Ministry of Education, 1999) är utvecklad i Kanada, British Columbia, och ligger på utbildningsdepartementets hemsida. Den är tänkt att användas av O & F-specialister för barn från fem till 18 års ålder som har en synnedsättning. Den fungerar som ett ramverk och ger en översikt över de färdigheter som behövs för självständig förflyttning. Färdigheterna är indelade i tre olika svårighetsgrader, från enkel till avancerad nivå, inom områdena begreppsutveckling, utveckling av sinnena, orientering och förmåga att använda karta, förflyttnings-tekniker samt kommunikation. Sammanlagt finns 839 olika färdigheter sammanställda varav 525 är begrepp såsom riktning-, rörelse- och positionsbegrepp, objekt i miljön, texturer med mera. Ramverket är tänkt att användas både för att bedöma barnets funktionella nivå och för att ge stöd i att utveckla de individuella målen. Varje erövrad färdighet markeras i en ruta. I en sammanfattning bedöms olika områden i två nivåer: "achieved" eller "working toward".

TAPS (Teaching Age-Appropriate Purposeful Skills) Comprehensive Initial and Ongoing Evaluation

TAPS (Poggrund m fl., 2012), är utvecklad av erfarna O & F lärare på Texas School for the Blind and Visually Impaired. Den ingår i en omfattande läroplan, där det finns beskrivet alla färdigheter barnet behöver kunna inom O & F samt förslag på hur dessa kan läras ut. Indelningen består av fem olika områden baserat på olika miljöer. Inom varje område finns ett avsnitt med funktionella färdigheter på aktivitetsnivå och flera avsnitt med olika specifika färdigheter inom O & F. I kartläggningsmallen kan utvecklingen dokumenteras över tid, där man kan se vilka moment barnet är på väg att klara och vilka som återstår. Färdigheterna bedöms i en tvågradig skala: + eller –.

TAPS är riktat till elever som har en blindhet eller synsvaghet från tre års ålder till 21 år. Det finns ingen angiven åldersindelning men inom varje avsnitt för funktionella och specifika färdigheter ökar svårighetsgraden. De sista miljöområdena "affärscentrum/stadskärna" och "allmänna kommunikationer" är mer riktade till äldre barn. TAPS är användbar även för elever som har ytterligare funktionsnedsättningar. I TAPS 3:e upplaga har materialet utökats med ytterligare två böcker till läroplanen och den har nu fyra olika delar: The Curriculum, Comprehensive Initial and Ongoing

Evaluation, Appendices och Supplement: street crossings for travelers who are visually impaired (Pogrund m fl., 2012).

Texas 2 STEPS (Successfully Teaching Early Purposeful Skills) EVALUATION

Texas 2 STEPS (Brown m fl., 2018) är en kartläggningsmall inom O & F för barn med synnedsättning från noll till fem års ålder från Texas School for the Blind and Visually Impaired. I den tillhörande läroplanen finns förslag på aktiviteter att använda i vardagen för att stötta barnets utveckling. Texas 2 STEPS är uppdelat i två delar: "Mobility skills" med 16 avsnitt och "Orientation skills" med nio avsnitt.

De olika färdigheterna är åldersindelade i månadsintervaller, vilket underlättar besluten avseende vilka bedömningar och insatser som ska ges. Läroplanen är lätt att förstå och har informativa bilder. Bedömningarna är tänkta att göras löpande för att se en utveckling och kan göras både i kända och okända miljöer, inkluderat inomhus- och utomhusmiljöer. En pilotstudie av bedömningsverktyget gjordes 2015 med användare över hela USA (Brown m fl., 2018).

4.2 Val av kartläggningsmall

En översikt av de ovan beskrivna mallarna kan ses i tabell 1.

Tabell 1. Kriterier för val av kartläggningsmall.

Kartläggningsmall	Åldersspann (år)	Tillhörande läroplan/ träningsförslag	Angiven förväntad ålder för specifik färdighet
Developmental Journal (DJVI)	0 – 3	Ja	Ja
Texas 2 Steps Evaluation	0 – 5	Ja	Ja
TAPS Comprehensive Initial and Ongoing Evaluation	3 – 21	Ja	Nej
Framework for Independent Travel	5 – 18	Nej	Nej

Det beslutades att det svenska kartläggningsmaterialet skulle bygga på två av kartläggningsmallarna: Texas 2 STEPS samt TAPS 3rd edition. Dessa bedömdes att tillsammans täcka det åldersspann som är aktuellt på Synenheten barn och ungdom. Båda har även en läroplan samt ett väl genomarbetat material. Kartläggningen fungerar även som en vägledning vad som bör ingå i O & F träning. En läroplan ger kompletterande stöd vid interventionerna och förtydligar vilka insatser som bör ingå.

Fördelen med Texas 2 STEPS jämfört med DJVI är att materialet sträcker sig upp till fem års ålder och därmed täcker barnets hela förskoletid. Texas 2 STEP har dessutom mer omfattande material kring O & F än DJVI och är specifikt inriktat på just O & F. Framework for Independent Travel (British Columbia Ministry of Education, 1999) hade ingen läroplan kopplad till kartläggningsmallen vilket var en nackdel.

Efter kontakt med Texas School for the Blind and Visually Impaired har tillstånd erhållits för att anpassa deras utvärderingsmaterial (Texas 2 STEPS och TAPS) till en svensk version.

4.3 Utformning av ett nytt kartläggningsmaterial

Då TAPS och Texas 2 STEPS delvis spänner över samma åldrar gjordes ett försök att slå ihop de båda kartläggningsmallarna. Mallen blev dock för stor och ostrukturerad. Materialet delades därför upp i två kartläggningsmallar, en för förskolebarn 1-5 år och en för skolbarn. Strukturen för de båda kartläggningsmallarna har behållits från ursprungsmaterialet eftersom detta gör att det är lättare att hitta i de amerikanska läroplanerna. Detta har lett till skillnader mellan de två mallarnas strukturer.

Utformning av kartläggningsmall för förskolebarn 1 - 5 år

Förskolemallen (se bilaga 1) utgår från Texas 2 STEPS både i struktur och innehåll, men innehåller även flera inslag från TAPS i de fall dessa färdigheter saknats i Texas 2 STEPS.

För att göra materialet mer behändigt har inte allt tagits med från Texas 2 STEPS då detta är ett mycket omfattande material. Endast två avsnitt från del 1 (Mobility) har tagits med; Basic skills och Cane skills. I del 2 (Orientation) har de avsnitt inkluderats som närmast anknyter till färdigheter inom O & F. Ett stort område som handlar om motorisk utveckling har uteslutits då det inte har rymts inom projektets tidsram och dessutom är renodlade arbetsuppgifter för en fysioterapeut.

För att få en mer hanterbar kartläggningsmall har även ett urval av färdigheter inom vissa avsnitt slagits ihop eller uteslutits. Åldersmässigt

har en begränsning gjorts från strax under ett års ålder eftersom barnet då börjar röra sig mer i rummet. I inledningen till orienteringsdelen har några frågor lagts till som handlar om hur barnet hittar i hemmet och på förskolan. Denna struktur kommer från TAPS och ger en överskådlig bild av barnets behov av O & F-träning.

Utformning av kartläggningsmall för skolbarn från sex år till vuxen ålder

Mallen för skolbarn (se bilaga 2) utgår från TAPS struktur och innehåll. Enstaka inslag finns även från Texas 2 STEPS, där dessa har ansetts vara viktiga även för skolbarn. Även TAPS kartläggningsmall är omfattande och detaljrik, varför inte alla avsnitt i TAPS har tagits med utan endast de som anses utgöra kärnan i orientering och förflyttning i Sverige. Exempelvis har inte avsnitt kring att handla och besöka restaurang tagits med. Ett stort avsnitt kring O & F med olika gånghjälpmedel och rullstol har också uteslutits. Vissa avsnitt har bedömts tillhöra skolans ansvarsområde eller att vara för allmänna. Vissa specifika färdigheter har uteslutits eller slagits ihop till en. I andra fall där det ansetts nödvändigt har motsatsen gällt, att en färdighet har delats upp i flera för att möjliggöra en mer detaljerad bedömning. En viss omstrukturering har också gjorts där enstaka färdigheter flyttats till annat miljöområde.

För att inte missa några färdigheter som bör ingå har mallen för skolbarn kontrollerats och jämförts med de checklistor som finns för Nationell standard (Holmberg m fl, 2007). Enstaka tillägg har gjorts med inspiration från dessa gällande ekolokalisation, bedömning av avstånd till ljudkällan, vändningar och käppteknik. Jämförelser har också gjorts med läroboken "Mobility i skolan -Handledning i förflyttningsteknik" (Melin & Westman, 2004).

Trafikmiljön och sättet att lära ut O & F kan skilja sig mellan USA och Sverige, och därför har avsnittet "Korsning av gatan på ett obevakat övergångsställe i bostadsområdet" jämförts med "Handledning Orientering och förflyttning (O & F) med teknikkäpp" (Holmberg & Svensson, 2012). De olika momenten vid en förflyttning över gatan har delvis anpassats efter denna.

Gemensam utformning för de båda kartläggningsmallarna

Till båda kartläggningsmallarna finns fyra gemensamma bilagor. Ytterligare en bilaga finns till förskolemallen. De nedkortade bilagorna kommer från Texas 2 STEPS men motsvarande innehåll finns även i TAPS kartläggningsmall. I bilagorna finns det listor på olika ljud och texturer, exempel på orienteringspunkter och ledtrådar, beskrivande

begrepp och föremål samt namn på kroppsdelar som det är bra att barnet känner till.

För att underlätta att hitta i ursprungsmaterialets tillhörande läroplaner och där få inspiration kring träning av O & F har det preciserats var materialet är hämtat ifrån, dels genom att rubrikerna på engelska har behållits i mindre textstorlek men också genom en hänvisning vid varje enskild färdighet.

Färdigheterna bedöms i en tregradig skala likt den i Texas 2 STEPS: (-) kan ej, (D) kan delvis, (+) kan. Ett (-) markeras när barnet inte klarar uppgiften. Ett (D) markeras när barnet har utfört uppgiften vid enstaka tillfällen eller endast klarar delmoment, alternativt klarar uppgiften men behöver mycket uppmuntran och stöd. Ett (+) markeras när barnet klarar uppgiften i vardagliga situationer, vilket betyder att barnet har lärt sig färdigheten. Vid varje färdighet har plats gjorts i ett kommentarsfält för korta noteringar. De färdigheter som av olika anledningar inte är aktuella att bedöma markeras med IA (inte aktuellt). Vid svår synnedsättning är inte alla färdigheter nödvändiga att kartlägga. En ytterligare funktionsnedsättning eller omständigheter i barnets miljö kan göra det omöjligt att klara vissa färdigheter.

Det finns färdigheter i materialet som oftast kräver en synrest för att klara, dessa har markerats med en asterisk (*).

I enlighet med Texas 2 STEPS har det gjorts möjligt att fylla i datum för tre olika tillfällen i tre kolumner. Vid behov av ytterligare tillfällen kan justeringar göras i redan ifylld bedömning, det väsentliga är att veta situationen i nuläget.

Båda mallarna har en sammanfattning av alla bedömningar på sista sidan. Denna kan användas för att få en snabb överblick av hur långt barnet kommit inom O & F. För att sätta rimliga mål måste man gå in och titta i själva kartläggningsmallen.

5. Diskussion

Inledningsvis kan det konstateras att det var svårt att överhuvudtaget få fram information om kartläggningsmaterial för denna grupp av barn och ungdomar. Litteratursökningen i forskningsdatabaserna blev i stort sett resultatlös, det var med hjälp av kontakter med internationella kollegor som användbara instrument framkom.

Vid utarbetandet av kartläggningsmallarna har fokus främst legat på vilka behov barn med total blindhet har, då deras behov är störst. Detta kan påverka hur väl anpassat materialet är för barn med synrester. Det har i ursprungsmaterialet inte funnits angivet vilka färdigheter som specifikt behöver kartläggas för denna grupp. Materialet kan därför uppfattas som för omfattande för gruppen med svår synnedsättning. Nu överläts det på synpedagogen eller fysioterapeuten att göra en avvägning i varje enskilt fall.

Kartläggningen är tänkt att utföras av synpedagog/fysioterapeut, i första hand som en observation. Vissa delar kan göras som en intervju. Erfarenheten visar dock att föräldrar och personal ofta ger en mer positiv bild av barnets förmågor än vad en professionell bedömning av en person med kunskap kring ämnet O & F ger.

Observationen kan vara både formell och informell och ske i barnets vardagsmiljö eller vid en synenhet/syncentral. Informell testning kan med fördel göras i samband med vardagliga rutiner eller i en leksituation för att minimera känslan av att vara i en testsituation och för att barnet ska kunna känna sig mer bekvämt. Informell testning i vardagliga rutiner kan ta längre tid och kan också vara svårt att genomföra utifrån hemmets eller förskolans egen planering.

De färdigheter som är hämtade från Texas 2 STEPS har en angiven ålder när barnet förväntas ha uppnått färdigheten. Detta ger en liten fingervisning om när barnet har möjlighet att behärska en färdighet, men det är viktigt att inte gå strikt efter dessa och enbart kartlägga de färdigheter som faller inom barnets åldersnivå. Barns utveckling och motivation för inlärning samt förutsättningar i den fysiska och sociala miljön är olika, och detta måste tas i beaktande vid kartläggningen. Även barnets egna målsättningar kan spela roll för vilka delar man väljer att kartlägga. För barn med intellektuell funktionsnedsättning bör en bedömning göras på den nivå barnet befinner sig, vilket kan innebära att förskolemallen används långt upp i skolåldern.

För att få inspiration till adekvata interventioner kan det vara en fördel att använda läroplanerna från Texas 2 STEPS och TAPS i kombination med kartläggningsmallarna. Läroplanerna är informativa och har många förslag på träning för olika färdigheter. Samtidigt bör ett visst kritiskt tänkande finnas då det kan skilja sig från svenska förhållanden på flera områden. Av denna anledning har diskussioner förts om hänvisningar ska finnas med i den svenska skolmallen under till exempel området allmänna kommunikationer. Transportmedlen fungerar på ett annat sätt i USA och de

strategier som anges i TAPS lärobok kanske inte går att överföra till svenska förhållanden. I den aktuella versionen har de dock behållits.

Trots att ursprungsmaterialet har bantats ner så är de två svenska kartläggningssmallarna fortfarande omfattande, speciellt skolmallen. Detta visar hur stort och omfattande området O & F är. Inläring av självständig förflyttning kräver tid, resurser och engagemang från barn, föräldrar, förskola/skola och personal på synenheten. Genom att tydliggöra på hur många sätt O & F påverkar barns och ungdomars utveckling kan kartläggningssmaterialet leda till bättre förståelse för och prioritering av insatser.

Melin och Westman (2004) och Wall Emerson och Corn (2006) poängterar vikten av att träna övriga sinnen samt av undervisning om begrepp. Detta ingår i hög grad i de färdigheter som tas upp i de båda mallarna. Enligt dessa författare är det också viktigt att börja tidigt med O & F träning. Förskolemallen kan underlätta att detta sker samt att rätt insatser ges vid rätt ålder.

Innan en intervention kring O & F påbörjas för det enskilda barnet/ungdomen behövs alltid en bedömning av barnets synförmåga och funktionella syn i orienterings- och förflyttningssituationer. En strukturerad bedömningsruttn, som beskrivits i resultatet utifrån de svar som erhållits från syncentralerna i Sverige, skulle kunna vara ett bra komplement till kartläggningssmallen för skolbarn. Detta dels för att kunna se hur barnet kan använda sina synrester i praktiken och dels för att bedöma hur långt barnet kommit gällande käppteknik. Bedömningsrutten kanske också skulle kunna användas för instruktioner vid träning av specifika moment.

6. Slutsatser

Projektet har resulterat i att det nu finns ett kartläggningssmaterial inom O & F för barn och ungdomar med svår synnedsättning och blindhet bestående av två olika kartläggningssmallar: en för förskolebarn från 1 – 5 år och en för skolbarn från sex år upp till vuxen ålder.

Kartläggningssmaterialet kan användas av personal på synenheter och syncentraler för kartläggning av barnets färdigheter inom området O & F för att kunna sätta rimliga mål och för att följa barnens utveckling på ett systematiskt sätt. Materialet kan också ses som en vägledning för vilka färdigheter och insatser barn med svår synnedsättning eller blindhet behöver inom orientering och förflyttning.

7. Implementering

Kartläggningsmallarna kommer att testas på Synenheten barn och ungdom i Lund samt på Syncentralen i Stockholm Barn- och Ungdomsteamet under en period på upp till ett år. Därefter kommer mallarna att utvärderas och justeringar att göras.

Referenser

Ambrose, G. & Hunter, C. (2000). Sighted children's knowledges of environmental concepts and ability to orient in an unfamiliar residential environment. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 94(8): 509-521.

Augestad, L.B & Jiang, L. (2015). Physical activity, physical fitness, and body composition among children and young adults with visual impairments: A systematic review. *British Journal of Visual Impairment*, 33: 167-182.

Brown, J., Garrett, M., Hallak, T., Nelson, G., Sewell, D., Uriegas, O., Utle, S., Walker, S. & Wood, M. (2019). *Texas 2 STEPS: Successfully Teaching Early Purposeful Skills, Evaluation and Curriculum*. Texas School for the Blind and Visually Impaired.

Dale, N. & Salt, A. (2018). *Developmental Journal for babies and young children with visual impairment. Professional set*. UCLB.

Framework for Independent Travel: A Resource for Orientation and Mobility Instruction (1999). Canada: British Columbia Ministry of Education. Special programs Branch.

Holmberg, K., Hull, K., Lind-Thorbjörnson, G., Svensson, A. & Wicklander, K. (2007). *Utveckling av Nationell standard för syncentralerna i Sverige i Orientering och Förflyttning (O & F)*. Hjälpmedelsinstitutets Syntesprojekt 2007. www.syncentralerna.se

Holmberg, K. & Svensson, A. (2012). *Handledning Orientering och förflyttning (O & F) med teknikläpp. Omarbetning 2012 av SÖ Läroplan X21.24.11*. Syncentralerna i Landstinget Dalarna och Stockholms läns landsting.

Inman, D-P., Loge, K. & Cram, A. (2000). *Teaching Orientation and Mobility Skills to Blind Children Using Computer Generated 3-D Sound Environments*. International Conference on Auditory Display.

Melin, E. & Westman, Y. (2004). *Mobility i skolan - Handledning i förflyttningsteknik*. Specialpedagogiska institutet.

Pavey, S., Douglas, G., McLinden, M. & McCall, S. (2003). An investigation into the mobility and independence need of children with visual impairment. Part1: the development of a mobility and independence curriculum framework. *The British Journal of Visual Impairment*, 21(1): 4-9.

Poggrund, R., Healy, G., Jones, K., Levack, N., Martin-Curry, S., Martinez, C., Marz, J., Roberson-Smith, B. & Vrba, A. (1995). *TAPS 2nd edition. An Orientation & Mobility Curriculum for Students with Visual Impairments*. Austin: Texas School for the Blind and Visually Impaired.

Poggrund, R., Sewell, D., Anderson, H., Calaci, L., Faith-Cowart, M., Gonzales, C., Marsh, R-A. & Roberson-Smith, B. (2012). *TAPS 3rd edition. An Orientation & Mobility Curriculum for Students with Visual Impairments*. Austin: Texas School for the Blind and Visually Impaired.

Schuck, L., Wall-Emerson, R., Kim, D-S. & Wolf-Nelson, N. (2018). An Approach to Using Orientation and Mobility (O & M). Variables from the second National Longitudinal Transition Study. *Journal of Vision Impairment and Blindness*, March-April 2018: 203-208.

Socialstyrelsen (2019). *Internationell statistisk klassifikation av sjukdomar och relaterade hälsoproblem, Systematisk förteckning*. Svensk version 2019 Del 2 (3).

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2014a). *Elever med punktskrift som läsmedium. Allmänna råd till skolhuvudmän och rektorer*. Stockholm

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2014b). *Step up – Enkla steg*, <https://webbutiken.spsm.se>. Uppgift hämtad: 2019-03-14.

Wall Emerson, R.S. & Corn, A.L. (2006). Orientation and Mobility Content for Children and Youths: A Delphi Approach Pilot Study. *Journal of Visual Impairments & Blindness*, 100 (6): 331-342.

Kartläggningsmall inom orientering och förflyttning för förskolebarn från 1 år upp till och med 5 år

Baserat på

Texas 2 STEPS (Successfully Teaching Early Purposeful Skills) EVALUATION

TAPS 3rd Edition, An Orientation & Mobility Curriculum for Students with Visual Impairments,
Part 2: Comprehensive Initial and Ongoing Evaluation.

(TAPS står för Teaching Age-Appropriate Purposeful Skills)

Anpassat efter svenska förhållanden av:

Synpedagog Helen Bernhardsson och sjukgymnast Anna Bremer Persson,
Synenheten barn och ungdom, Region Skåne

Synpedagog Karin Wicklander, Stockholms syncentral, barn och ungdomsteamet, Region Stockholm

Barnets namn:

Inledning

Detta material kan användas av personal på synenheter och syncentraler för kartläggning av barnets nivå inom området orientering och förflyttning för att kunna sätta rimliga mål. Kartläggningen görs kontinuerligt och mallen följer barnet upp till och med 5 års ålder, därefter finns en kartläggningsmall för skolbarn. Materialet kan ses som en vägledning för vilka färdigheter och utbildning barn med svår synnedsättning eller blindhet behöver inom orientering och förflyttning.

Kartläggningsmallen utgår från två utvärderingsmaterial som hör till läroböckerna från Texas School for the Blind and Visually Impaired:

- Texas 2 STEPS som är utformat för barn 0-5 år. Läromaterialet är uppdelat i Curriculum och Evaluation.
- TAPS är utformat för åldrarna 3-21 år. TAPS har fyra olika delar: 1 The Curriculum, 2 Comprehensive initial and ongoing evaluation, 3 Appendices och 4 Supplement: Street crossings for travelers who are visually impaired.

Båda utvärderingsmallarna är mycket omfattande och spänner delvis över samma åldrar.

Förskolemallen utgår från Texas 2 både strukturellt och innehållsmässigt men med inslag från TAPS. Enstaka tillägg och anpassningar har gjorts utifrån vår erfarenhet.

För att göra materialet mer behändigt har inte alla färdigheter tagits med från Texas 2. Åldersmässigt har vi valt att starta kartläggningsmaterialet strax under 1 år eftersom barnet då börjar förflytta sig mer i rummet. Mer information om kartläggningsmallen finns i FoU rapporten 5/2020.

HÄNVISNINGAR

För att underlätta att hitta i ursprungsmaterialet och där få inspiration kring träning av orientering och förflyttning, anges det var materialet är hämtat ifrån.

Avsnittens namn har översatts till svenska men de engelska rubrikerna finns kvar i mindre textstorlek. Efter varje färdighet finns en siffra inom parentes som hänvisar till ursprungsmaterialet.

Det finns något enstaka fall där färdigheten har hämtats från en annan del och avsnitt i Texas 2. Då finns hela hänvisningen med del och avsnitt, och siffra inom parentes på specifik färdighet.

Färdigheter från TAPS har hänvisning med kapitel och rubrik, och en siffra för den specifika färdighet som avses i det angivna avsnittet.

I inledningen av orienteringsdelen är några frågor tillagda. De handlar på ett övergripande sätt om hur barnet hittar i hemmet och på förskolan. Denna struktur kommer från TAPS och ger en överskådlig bild av barnets behov av orienterings- och förflyttningsträning.

INSTRUKTIONER

Bedömningarna görs i första hand i barnets vardagsmiljö, några av färdigheterna som inte är platsbundna kan även bedömas på synenhet eller syncentral.

Färdigheterna bedöms i en tregradig skala: - kan ej, D kan delvis, + kan.

Markera (-) när barnet inte klarar uppgiften.

Markera (D) när barnet har utfört uppgiften vid enstaka tillfällen eller endast klarar delmoment, alternativt klarar uppgiften men behöver mycket uppmuntran och stöd.

Markera (+) när barnet klarar uppgiften i vardagliga situationer, vilket betyder att barnet har lärt sig färdigheten.

Om färdigheten inte är tillämpbar eller inte aktuell kryssa i IA-rutan och skriv eventuell anledning i kommentarsfältet. Vid svår synnedsättning är inte alla färdigheter nödvändiga att kartlägga. En ytterligare funktionsnedsättning eller omständigheter i barnets miljö kan göra det omöjligt att utföra vissa färdigheter.

Kartläggningen görs av synpedagog eller fysioterapeut, i första hand som en observation, i andra hand som en intervju av föräldrar eller personal. Ange gärna i kommentar O för observation och I för intervju.

I kommentarsfältet kan även andra noteringar göras som är relevanta för uppgiften eller barnet.

Den som utvärderar väljer vilka uppgifter som ska bedömas utifrån barnets synförmåga, ålder, tidigare erfarenheter och om barnet har ytterligare funktionsnedsättning. Ju sämre barnet ser desto viktigare är det att gå igenom hela materialet.

Färdigheter markerade med en asterisk (*) kräver oftast en synrest för att klara.

Bilagor: Det finns 5 olika bilagor med listor på olika ljud, texturer, namn på kroppsdelar och föremål som det är bra att barnet känner till. Dessa ingår i kartläggningen och kan förmedlas till föräldrar och förskole- skolpersonal som träffar barnet dagligen.

Innehåll

ORIENTERING	25
Övergripande orientering	25
Hemmet	25
Förskolan	26
Sinnena	27
Ljud i trafiken	28
Kroppskännedom	29
Vändningar	30
Hållning och gång	31
Objektpermanens	31
Medvetenhet om omgivningen	32
Språk	34
Rikttnings- och positionsbegrepp	34
Geometriska former	35
Tolkning av kartor	36

FÖRFLYTTNING	37
Grundläggande orienterings- och förflyttningstekniker	37
Käpptekniker	38
* Förstorande hjälpmedel för avstånd: Kikare, kamera i smartphone och appar	40
SAMMANSTÄLLNING	41
BILAGA A	42
BILAGA B	43
BILAGA C	44
BILAGA D	45
BILAGA E	46

Kartläggarens namn:

ORIENTERING

Övergripande orientering (#)

Hemmet

	IA	- D +	- D +	- D +
Undersöker rummet självständigt (Taps, funktional mobility tasks) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar till sina leksaker i samma rum Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar önskade leksaker i sin lekhörna Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar till köket (#) <i>Ange varifrån</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar till badrum (#) <i>Ange varifrån</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar självständigt i hemmet Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar till, utifrån sina behov, viktiga områden i trädgården eller på gården (Taps, funktional mobility tasks) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
*Hittar självständigt i trädgården eller på gården (Taps, funktional mobility tasks) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

Hittar på en lekplats som besöks ofta (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /7	D: /7	+: /7

Förskolan

	IA	- D +	- D +	- D +
Hittar till sin matplats (#) Ange varifrån Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar till sin klädkrok (#) Ange varifrån Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar önskade leksaker på förskolan Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar till toaletten (#) Ange varifrån Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar självständigt på förskolan inomhus (Taps, funktional mobility tasks) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hittar på vissa avgränsade områden utomhus på förskolan (#) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
*Hittar självständigt utomhus på förskolan (#) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /6	D: /6	+: /6

Sinnena (Sensory)

	IA	- D +	- D +	- D +
Sträcker sig mot ett ljud inom en armlängds avstånd (6-9 mån, Mobility, Sitting 6.10) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
* Rör sig mot ett ljus (Taps, Attending Behaviors, 7) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
*Rör sig mot ett föremål (Taps, Attending Behaviors, 7) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Lokaliserar och rör sig i riktning mot en stationär ljudkälla på mellan 30 och 150 cm avstånd (10-12 mån, 1.13) (Taps, Auditory Abilities, 4) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Följer ett rörligt ljud (Taps, Auditory Abilities, 5) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Identifierar människor, föremål och platser på ljudet och kan benämna ljudkällan (21 mån-2 år, Language, 7.5) (Taps, Auditory Abilities, 6) <i>se bilaga B</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Lokaliserar och pekar ut på uppmaning var ett ljud befinner sig i förhållande till sin kropp (Taps, Auditory Abilities, 8) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Använder olika texturer för att orientera sig (2-4 år, 1.14) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Använder luktsinnet för att veta i vilket rum hen befinner sig (2-4 år, 1.15) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

Använder ledtrådar i form av ljud för att orientera och förflytta sig inom- och utomhus (2-4 år, 1.16) (Taps, Auditory Abilities, 7) <i>se bilaga B</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Stannar eller saktar ner vid närmandet av en vägg eller möbel. Använder ekolokalisation eller synrester (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder ekolokalisation inomhus (Taps, Auditory Abilities 9) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder ekolokalisation utomhus (Taps, Auditory Abilities 10) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /13	D: /13	+: /13

Ljud i trafiken

I tidig ålder göra barnet observant på att det kan komma trafik vid passage över gatan. (Taps, RE, Residential Area Travel, 13)

	IA	- D +	- D +	- D +
Uppfattar om det kommer trafik på gatan Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifierar olika fordons ljud <i>Exempel: Personbil, buss, lastbil, motorcykel</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifierar om ett fordon försvinner bort eller närmar sig Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /3	D: /3	+: /3

Kroppskännedom (Body awareness)

Att utveckla kroppskännedom är en förutsättning för att utveckla rumslig förståelse¹

	IA	- D +	- D +	- D +
Pekar på uppmaning på 5-6 kroppsdelar på sig själv (1½-2 år, 2.9) <i>Lista lämnas ut till föräldrar och förskolepersonal, se bilaga A</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Namnger på uppmaning 5-6 kroppsdelar på den egna kroppen (2-2½ år, 2.10) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Pekar ut kroppsdelar på en annan person eller docka (2-2½ år, 2.11) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Sträcker och böjer på uppmaning på benet och armen (2-3 år, 2.12 och 2.13) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Vänder på uppmaning handflatan uppåt och nedåt (2-3 år, 2.14) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Håller armen rakt framför sig, åt sidan, bakom ryggen, rakt upp i luften (2-3 år, 2.17 -20) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Pekar ut och namnger 10 eller fler kroppsdelar på den egna kroppen (2½-3 år, 2.21) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Visar framför, bakom, sidan av kroppen, ovanpå huvudet och under foten eller fotsulan (4-5 år, 2.22, 2.24-2.25) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Böjer på uppmaning kroppen framåt, bakåt och åt sidorna (4-5 år, 2.26) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

Vrider på uppning på huvudet, böjer huvudet framåt och bakåt, och håller huvudet riktat rakt fram (5 år, #) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Sätter sig på huk, står på tå, hoppar och flyttar sig i sidled (Taps, Body Image, 4) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Visar på uppmaning höger och vänster på sin egen kropp (4½-5 år, 2.27) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Svänger på uppmaning åt höger och vänster (4½-5 år, 2.27) (Taps, Laterality, 2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /13	D: /13	+: /13

1. Mobility i skolan.Handledning i förflyttningsteknik

Vändningar (Taps, Turns)

	IA	- D +	- D +	- D +
Vänder ett kvarts varv, 90 grader (1) (eventuellt för svårt för förskolebarn) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Vänder ett halvt varv, 180 grader (2) (eventuellt för svårt) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /2	D: /2	+: /2

Hållning och gång (Taps, Posture and Gait)

	IA	- D +	- D +	- D +
Positionen av tårna avviker inte mer än cirka 20 grader i gångriktningen (4) Vara observant från cirka 3-5 år (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Anpassar och behåller adekvat hastighet vid gång (6) 4-5 år²				
<ul style="list-style-type: none"> Vid ledsagning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Självständigt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /3	D: /3	+: /3

2. Uppskattad ålder av författarna till den svenska versionen.

Objektpermanens (Object Permanence)

	IA	- D +	- D +	- D +
Kommer i några minuter ihåg var en leksak eller ett föremål läggs ner (9-12 mån, 3.7) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hämtar ett föremål från en känd plats i hemmet (18-21 mån, 3.8) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hämtar ett föremål från en känd plats i förskolan (18-21 mån, 3.8) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokaliserar ett tappat föremål på ett systematiskt sätt (2-4 år, 3.9) (Taps, Basic skills 9) Förslag: Introducera söktekniker för att leta efter ett objekt: från sida till sida, uppåt och neråt, i halvcirklar som en regnbåge, cirkulärt från mitten och utåt eller med hjälp av käppen genom att lägga den plant på golvet Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Hittar ett föremål i miljön på ett systematiskt sätt (2-4 år, 3.9) (Taps, Basic skills, 9) <i>Exempel: Ett glas på matbordet, dörrhandtag</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /5	D: /5	+: /5

Medvetenhet om omgivningen (Environmental Awareness)

Orienteringspunkt³ = Ett känt objekt som har en fast och exakt placering. Informationen kan vara taktil, auditiv eller kinestetisk, till exempel sluttande plan.

Ledtråd = Fungerar som en orienteringspunkt men är inte permanent och har inte alltid exakt placering. Informationen kan vara taktil, auditiv, doft, temperaturskillnad eller kinestetisk, till exempel sluttande plan.

	IA	- D +	- D +	- D +
Undersöker aktivt den närmaste omgivningen (9-12 mån, 5.2) <i>Exempel: Leksaker i sängen eller i en lekhörna</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Förstår för vad olika rum används till i hemmet eller förskolan genom att på uppmaning lokalisera specifika aktiviteter i rummen (16 mån-2½ år, 5.5) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifierar 3-5 kännemärken i vardaglig miljö inomhus som kan fungera som orienteringspunkter eller ledtrådar (1½-2½ år, 5.6) <i>Förslag: Identifiera föremål i den omedelbara närheten, till exempel säng, matstol, leksakslåda, köksdörr eller handfat, genom att barnet tittar, pekar eller benämner det. Se Bilaga C för förslag på orienteringspunkter och ledtrådar.</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder 2 eller fler orienteringspunkter eller ledtrådar inomhus i hemmet eller förskolan för att fullgöra en rutt (1½-2½ år, 5.8) <i>Förslag: Om barnet inte pratar, observera hur barnet vänder huvudet eller använder gester som visar förståelse för rutten. Ställ frågor som var är du nu och vad kommer sen?</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifierar 3-5 kännemärken utomhus i vardaglig miljö som kan fungera som orienteringspunkter och ledtrådar (2-3 år, 5.10) <i>Förslag: Gräs, brevlåda, vattenpöl, dofter. Se Bilaga D för förslag på orienteringspunkter och ledtrådar i utomhusmiljön.</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Identifierar 3-5 texturer i miljön (2-3 år, 5.11) <i>Förslag: Undersöka med händer, fötter på väggar, golv och olika underlag utomhus och inomhus. Asfalt, lera, sand, grus, tegel, papper och matta. Se appendix E för förslag på olika texturer i miljön.</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifierar 3 texturer på olika underlag med käppen (2-3 år, 5.11) <i>Förslag: Jämför gärna hur olika material låter och känns asfalt, grus, sand, gräs, matta.</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder 2 eller fler orienteringspunkter eller ledtrådar för att fullfölja en rutt utomhus i hem- eller förskolemiljö (2-3,5 år, 5.12) <i>Förslag: Fråga om förståelse för en sekvens av orienteringspunkter eller ledtrådar, till exempel från bakdörren till lekområdet genom att titta, gestikulera eller verbalisera.</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder självständigt kända rutter (3-5 år, 5.13) <i>Exempel: För att hämta och lämna föremål i hemmet eller på förskolan</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Följer ett naturligt eller konstgjort ledstråk visuellt eller taktilt med fötterna (#) <i>Exempel: En gång av betongplattor eller gräskant. För bedömning av käpp se avsnittet Käppteknik.</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Förstår hur ett rum ser ut. Benämner och visar rumsliga begrepp: Golv, tak, väggar, hörn och fönster (#) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /11	D: /11	+: /11

3. Dessa två definitioner är författarnas tolkning utifrån TAPS

Språk (Language)

	IA	- D +	- D +	- D +
Upprepar en enkel vägbeskrivning efter att ha fullföljt en rutt genom att använda orden först, sedan och sist (3 år och 4 mån-4 år, 7.10) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ger en enkel vägbeskrivning av en känd rutt innan rutt fullföljs genom att använda orden först, sedan och sist (4-5 år, 7.11) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /2	D: /2	+: /2

Riktungs- och positionsbegrepp (Directional/Positional Concepts)

	IA	- D +	- D +	- D +
Förstår följande begrepp och visar på uppmaning:				
<ul style="list-style-type: none"> Upp/ner (9 mån-1½ år, 8.1-8.2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> In/ut (1½ -2½ år, 8.3-8.4) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Av/på (1½ -2½ år, 8.5-8.6) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Ifrån/mot (2-3 år, 8.7-8.8) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Högst upp/längst ner (2-4 år, 8.9-8.10) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Under/över (3-4 år, 8.11 och 8.14) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Framför/bakom (3-4 år, 8.13-8.15) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> • Bredvid (4-5 år, 8.17) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> • Runtom (4-5 år, 8.18) <i>Exempel: Gå runt hörnet, gå runt skåpet</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Begrepp angivna i Taps (Directional/Positional Concepts)					
<ul style="list-style-type: none"> • Rakt och krokigt Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> • Framåt och bakåt Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING		IA:	-: /11	D: /11	+: /11

Geometriska former (Geometric shapes från TAPS)

	IA	- D +	- D +	- D +
Identifierar former genom att namnge, peka på och para ihop (1) <i>Förberedelse inför kartförståelse</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Cirkel Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Kvadrat Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Triangel Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Rektangel Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /4	D: /4	+: /4

Tolkning av kartor (TAPS part 3: Appendices, Using tactile maps)

	IA	- D +	- D +	- D +
Förstår en tre-dimensionell karta av ett rum i form av en låda Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Förstår en enkel taktil karta av ett rum (eventuellt för svårt) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /2	D: /2	+: /2

FÖRFLYTTNING

Grundläggande orienterings- och förflyttningstekniker (Basic skills)

	IA	- D +	- D +	- D +
Behåller greppet om fingrar eller handled vid ledsagning (1½-3 år, 15,1) <i>Förslag: Undvika att hålla i handen så att barnet kan släppa taget när det önskar.</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Föräldrar har fått instruktion om: (Taps, Basics Skills, 1) <ul style="list-style-type: none"> • Teknik för smal passage • Teknik vid vändningar/ändra riktning • Teknik för att gå uppför och nerför trappa • Teknik för att åka i rulltrappa Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Använder övre skyddsteknik (3-5 år, 15.2) (Taps, Basic Skills, 3) <i>Förslag: Använd kommandot "Skydda huvudet" eller "Håll fram arm och hand" vid uppkommen situation för att öva in tekniken</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Använder nedre skyddsteknik (3-5 år, 15.3) (Taps, Basic Skills 4) <i>Förslag: Vid träning använd kommandot "Skydda kroppen" eller "Håll fram arm och hand" vid uppkommen situation</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Använder skyddsteknik vid trailing (3-5 år, 15.4) (Taps, Basic Skills) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Använder trailingteknik. Bibehåller kontakt mot väggen eller annan ledlinje med handrygg eller lillfingersida och ansiktet är riktat framåt i gångriktningen (3-5 år, 15.4) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Håller vid trailing en rak riktning förbi en öppen dörr och andra öppningar (3-5 år, 15.5) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Upptäcker vid trailing taktila orienteringspunkter för att stanna eller svänga (Taps, Basic skills, 2) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

Tar ut riktning genom att stå med ryggen mot till exempel en vägg innan en stor öppning eller plats ska passeras (3-5 år, 15.5) (Taps, Basic skills, 7) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Tar ut riktning genom att stå med sidan av kroppen mot till exempel en vägg innan en stor öppning eller plats ska passeras (3-5 år, 15.5) (Taps, Basic skills, 7). Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /10	D: /10	+: /10

Käpptekniker (Cane skills)

	IA	- D +	- D +	- D +
Går med lära-gå-vagn för att upptäcka hinder (1-3 år #) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Håller kvar greppet på käppen eller leksak som skjuts framför kroppen. Det kan vara vid självständig gång eller med ledsagning av vuxen (1½-3 år, 16.1) <i>Vanligtvis lämnas käppen ut vid 2½-3 års ålder (#)</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Känner igen och namnger käppens olika delar, handtag och doppsko (Taps, Cane Techniques, 1) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder tumgrepp, det vill säga tummen hålls utsträckt utmed handtagets plana sida om detta finns (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Håller kvar käppen framför sig och i kontakt med marken vid gång (3-4 år ⁴ , 16.2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Stannar när käppen möter ett hinder (3-4 år, 16.3) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Går runt ett hinder vid användning av käpp och bibehåller riktningen i förflyttningen (3-4 år ⁴ , 16.4) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder glidteknik vid gång i vardaglig miljö (4-5 år ⁴ , 16.5) <i>Rör käppen sida till sida med doppskon i marken</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Reagerar och stannar då käppen känner av en nedåtgående kant, till exempel en trottoarkant (3-5 år, 16.6) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hämtar och lämnar käppen i hallen hemma och på förskolan (3-5 år, Environmental Awareness, 5.13) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Håller eller använder käppen på ett funktionellt och lämpligt sätt vid ledsagning (Taps, Cane Techniques, 19) <i>Låter käppen glida rakt framför sig</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Följer en vägg eller ledstråk utomhus (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /12	D: /12	+: /12

4. Den nedre åldern har höjts i den svenska versionen

*Förstorande hjälpmedel för avstånd: kikare, kamera i smartphone och appar

(Distance Low Vision Devices (TAPS, Campus Environment))

	IA	- D +	- D +	- D +
*Förstår syftet med hjälpmedlet (1) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Fokuserar (5) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Hittar objekt i miljön (6-8) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING	IA:	-: /3	D: /3	+: /3

SAMMANSTÄLLNING

Orientering	Antal färdigheter	IA	-	D	+
Hemmet	9				
Förskolan	7				
Sinnena	13				
Ljud i trafiken	3				
Kroppskännedom	13				
Vändningar	2				
Hållning och gång	3				
Objektpermanens	5				
Medvetenhet och omgivning	11				
Språk	2				
Riktning- och positionsbegrepp	11				
Geometriska former	4				
Tolkning av kartor	2				
Förflyttning	Antal färdigheter	IA	-	D	+
Grundläggande orienterings- och förflyttningstekniker	10				
Käptechniker	12				
*Förstorande hjälpmedel för avstånd: Kikare, kamera i smartphone och appar	3				
TOTALBEDÖMNING HELA FÖRSKOLEMALLEN	107				

Kroppsdelar

(Sammanslagning av Appendix från Texas 2 och lista i TAPS)

Ankel, fotled, vrist	Knä
Arm	Lår
Armbåge	Mage
Axel	Midja
Ben	Mun
Bröst	Nacke
Finger	Naglar, finger och tå
Fot	Näsa
Haka	Panna
Hand	Pekfinger
Handflata	Rumpa
Handled	Rygg
Handrygg	Skenben
Huvud	Tumme
Hår	Tå
Häl	Underarm
Höft	Vad
Kind	Öga
Knogar	Öra
	Överarm

Ljud i omgivningen

- Environmental sounds (Texas 2)

Ljud inomhus

dammsugare
dator tangentbord
diskmaskin
dörr
dörrklocka
dörrknackning
eko
ekolokalisering
fotsteg
hiss
hushållsredskap
klocka
luftkonditionering
mikrovågsugn
radio
rinnande vatten
telefonsignal
timer, tidur
toalettspolning
torktumlare
TV
vattenkokning/matlagning

Ljud utomhus

automatisk dörr
barn som leker
buss
cykel
flaggstång
flygplan
fordon på tomgång
fordons signal
fläkt
signal vid övergångsställe
fågel
gräsklippare
jamande katt
ljud från vatten
människor som går
regn
rörligt fordon
sirén
skällande hund
trafik
tåg
vind i träd/buske
åska
öppning/stängning av garageport

Orienteringspunkter och ledtrådar inomhus

- Environmental indoor concepts (Texas 2)

Orienteringspunkter

badkar
badrum
bord
byrå
dörr
dörrhandtag
dörröppning
fönster
garderob
hall
hylla
hörn
kylskåp
kök
lampa
lampknapp
ledstång
låda
matta
skåp
soffa
sovrum
säng
toalett
trappa
tröskel
tvättstuga
vägg

Ledtrådar

diskmaskin
doft
fläkt
kallt föremål eller område
klocka
kudde
lagad mat
rök
stol
telefon
varmt föremål eller område

Orienteringspunkter och ledtrådar utomhus

- Environmental outdoor concepts (Texas 2)

Orienteringspunkter

backe
brunnslock
brevlåda
buskar/häck
busshållplats
gungor
gräskant
hiss
hus/byggnad
hörn
kant
kulle
ledstång
lekplats
lyktstolpe
papperskorg/soptunna
ramp
ränna
staket
träd
uppfart
uteplats
vägg

Känner till följande begrepp

ambulans, brandbil, polisbil
bil, bildörr
flygplan
fönster
gräsmatta
hjul/däck
gata
lastbil
parkeringsplats
parkera
vattenpöl
sopbil
tak
trottoar, trottoarkant
trädgård
tåg
tågräls
väg
vägmärke
rulltrappa

Texturer och begrepp

- Orientation Environment Awareness 5:11 (Texas 2)

Texturer

asfalt	bark
betongplattor	glas
grus	gräs
gummi-	kakel
läder-	matta
papper	plast
sand	sten – gatsten, kullersten
stengolv	trä
ull-	

Beskrivande begrepp

frusen	full
hal	hård
isig	kall
klibbig	ljummen
lätt	mjuk
ojämn	platt
rak	rynkig
slät	snöig
taggig	torr
tung	tom
varm	vass
våt	

Kartläggningsmall inom orientering och förflyttning för skolbarn från 6 år upp till vuxen ålder

Baserat på

Baserat på två utvärderingsverktyg med tillhörande läroplaner från Texas School for the Blind and Visually Impaired.

TAPS 3rd edition An Orientation & Mobility Curriculum for Students with Visual Impairments.

TAPS står för Teaching Age-Appropriate Purposeful Skills.

Texas 2 STEPS (Successfully Teaching Early Purposeful Skills) EVALUATION.

Anpassat efter svenska förhållanden av:

Synpedagog Helen Bernhardsson och sjukgymnast Anna Bremer Persson,
Synenheten barn och ungdom, Region Skåne

Synpedagog Karin Wicklander, Stockholms syncentral, barn och ungdomsteamet, Region Stockholm

Barnets namn:

Datum:

Inledning

Detta material kan användas av personal på synenheter och syncentraler för kartläggning av barnets nivå inom området orientering och förflyttning för att kunna sätta rimliga mål.

Kartläggningen görs kontinuerligt och mallen följer barnet under hela skoltiden, fram till vuxen ålder. För yngre barn finns en liknande kartläggningsmall 1-5 år. De olika kartläggningsmallarna kompletterar varandra och kan ses som en vägledning för vilka färdigheter och utbildning barn med svår synnedläggelse eller blindhet behöver inom orientering och förflyttning. För yngre skolbarn som inte haft någon kartläggning tidigare hänvisas även till mallen 1-5 år.

Kartläggningsmallen utgår från två utvärderingsmaterial som hör till läroböckerna från Texas School for the Blind and Visually Impaired:

- TAPS är utformat för åldrarna 3-21 år.
TAPS har 4 olika delar:
  - del 1 The Curriculum
  - del 2 Comprehensive Initial and Ongoing Evaluation
  - del 3 Appendices
  - del 4 Supplement: street crossings for travelers who are visually impaired.
- Texas 2 STEPS (T2) är utformat för barn 0-5 år. Läromaterialet är uppdelat i Curriculum och Evaluation.

Båda utvärderingsmallarna är mycket omfattande och spänner delvis över samma åldrar.

Kartläggningsmallen 6 år till vuxen ålder utgår från TAPS både strukturellt och innehållsmässigt men har inslag från Texas 2 STEPS i de fall dessa färdigheter saknats i TAPS. Utöver det har enstaka tillägg och anpassningar gjorts som utgår från vår kliniska erfarenhet. Det finns fem olika områden baserat på olika miljöer: Hemmiljö, skolmiljö, bostadsområde, affärscentrum/stadskärna, allmänna kommunikationer. Inom varje område finns ett avsnitt med funktionella färdigheter på aktivitetsnivå och flera avsnitt

med olika specifika färdigheter inom orientering och förflyttning.

HÄNVISNINGAR

För att underlätta att hitta i ursprungsmaterialet och där få inspiration kring träning av orientering och förflyttning finns det angivet var materialet är hämtat ifrån. Avsnittens namn har översatts till svenska men de engelska rubrikerna har behållits i mindre textstorlek. Mer information om kartläggningsmallen finns i FoU-rapporten 5/2020.

Hänvisningen till TAPS anges i rubrikerna. Varje färdighet är hänvisad med en siffra som är angiven inom parentes.

De färdigheter som är hämtade från Texas 2 STEPS är hänvisade inom parentes med angivet avsnitt och siffra för specifik färdighet. De avsnitt som avses är:

OP = Object Permanence
S = Sensory
BA = Body Awareness
BS = Basic Skills
EA = Environmental Awareness
L = Language
CS = Cane Skills

Färdigheter som finns i både TAPS och Texas 2 STEPS har hänvisningar från respektive lärobok. I första hand är det tänkt att hämta instruktioner för träning från TAPS men för de yngre skolbarnen kan det finnas användbara anvisningar i Texas 2 STEPS.

I samband med hänvisningen från Texas 2 STEPS finns också angivet den ålder som barnet förväntas kunna färdigheten. Våra egna tillägg har markerats med hashtag (#).

INSTRUKTIONER

Bedömningarna görs i första hand i barnets vardagsmiljö, några av färdigheterna som inte är platsbundna kan även bedömas på synenhet eller syncentral. Färdigheterna bedöms i en tregradig skala: - kan ej, D kan delvis, + kan.

Markera (-) när barnet inte klarar uppgiften.

Markera (D) när barnet har utfört uppgiften vid enstaka tillfällen eller endast klarar delmoment, alternativt klarar uppgiften men behöver mycket uppmuntran och stöd.

Markera (+) när barnet klarar uppgiften i vardagliga situationer, vilket betyder att barnet har lärt sig färdigheten.

Om färdigheten inte är tillämpbar eller inte aktuell antecknas detta i kommentarsfältet med IA och ev. anledning. Vid svår synnedläggelse är inte alla färdigheter nödvändiga att kartlägga. En ytterligare funktionsnedläggelse eller omständigheter i barnets miljö kan göra det omöjligt att utföra vissa färdigheter.

Kartläggningen görs av synpedagog och vissa delar av fysioterapeut, i första hand som en observation, i andra hand som en intervju av föräldrar eller personal. Ange gärna i kommentar O för observation och I för intervju.

I kommentarsfältet kan noteringar göras som är relevanta för uppgiften eller barnet.

Den som utvärderar väljer vilka uppgifter som ska bedömas utifrån barnets synförmåga, ålder, tidigare erfarenheter och om barnet har ytterligare funktionsnedläggelse. Ju sämre barnet ser desto viktigare är det att gå igenom hela materialet.

Färdigheter markerade med en asterisk (*) gäller barn med synrester.

Bilagor: Det finns 4 olika bilagor, i dessa finns listor på: olika ljud, kroppsdelar, exempel på orienteringspunkter och ledtrådar samt beskrivande begrepp och föremål. Dessa är bra att barnet känner till. Bilagorna ingår i kartläggningen och kan förmedlas till föräldrar och skolpersonal som träffar barnet dagligen. Bilagorna är hämtade från och ingår även i mallen för 1 – 5 år.

Innehåll

<u>HEMMILJÖ</u>	50	<u>BOSTADSOMRÅDE</u>	71
<u>Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning</u>	50	<u>Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning på aktivitetsnivå</u> ..	71
<u>Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning</u>	50	<u>Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning</u>	72
<u>Förmåga att använda olika sinnen</u>	50	<u>Korsning av gatan på ett obehåkat övergångställe i bostadsområdet</u>	77
<u>Auditiva förmågor</u>	51	<u>Orientering och förflyttning på landsbygden</u>	79
<u>Hållning och gång</u>	52	<u>Förflyttning i mörker</u>	81
<u>Kroppskännedom</u>	53	<u>Ogynnsamma väderförhållande</u>	81
<u>Lateralitet</u>	53	<u>AFFÄRSCESTRUM OCH STADSKÄRNA</u>	82
<u>Vändningar</u>	54	<u>Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning</u>	82
<u>Motsatta riktningar</u>	54	<u>Specifika färdigheter</u>	82
<u>Riktning- och positionsbegrepp</u>	55	<u>Korsning av gator i stads kärnan</u>	85
<u>Geometriska former</u>	56	<u>ALLMÄNNA KOMMUNIKATIONER</u>	87
<u>Grundläggande orienterings- och förflyttningstekniker</u>	57	<u>Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning</u>	87
<u>Ta ut riktning</u>	59	<u>Specifika färdigheter</u>	88
<u>Orienteringspunkter och ledtrådar</u>	60	<u>Åker buss</u>	88
<u>Grundläggande spatial medvetenhet</u>	61	<u>Använder färdtjänst</u>	90
<u>SKOLMILJÖ</u>	62	<u>Använder lokal spårbunden trafik</u>	90
<u>Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning</u>	62	<u>Reser med allmänna kommunikationer, buss och tåg, mellan städer eller orter</u>	94
<u>Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning</u>	62	<u>SAMMANSTÄLLNING</u>	95
<u>Motivation och förmåga att anpassa förflyttningen</u>	62	<u>BILAGA A</u>	97
<u>Käpptekniker</u>	63	<u>BILAGA B</u>	98
<u>Orientering och förflyttning på skolan</u>	68	<u>BILAGA C</u>	99
<u>Tolkning av kartor</u>	69	<u>BILAGA D</u>	100
<u>*Förstorande hjälpmedel för avstånd: Kikare, kamera i smartphone och appar</u>	70	<u>BILAGA E</u>	101

Kartläggarens namn:

HEMMILJÖ

Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning

	IA	- D +	- D +	- D +
Hämta föremål från en känd plats (T2 OP 3.8, 18 –21 mån) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hitta kök och badrum Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hitta självständigt i hemmet (#) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /3	D: /3	+: /3

Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning

Förmåga att använda olika sinnen - Attending Behaviors

Mål: Barnet använder flera sinnen från varierande stimuli i miljön.

	IA	- D +	- D +	- D +
*Röra sig mot ett föremål (7) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
*Röra sig mot ett ljus (7) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Förstå möjligheten att använda dofter som ledtråd i inomhusmiljön (11) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

Förstå möjligheten att använda dofter som ledtråd i utomhusmiljön (11) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /4	D: /4	+: /4

Auditiva förmågor - Auditory Abilities

Mål: Barnet använder ljud för att orientera sig, se förslag bilaga B.

	IA	- D +	- D +	- D +
Lokalisera och röra sig mot ett stationärt ljud (3-4) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Följa ett rörligt ljud (5) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifiera och benämna ljud i inomhusmiljön (6). Bra att träna med ledfyrrar. Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifiera och benämna ljud i utomhusmiljön (6) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Avgöra om avståndet till ljudkällan är nära eller långt ifrån, till exempel i en idrottshall eller korridor. Kan bedömas i en träningssituation med till exempel ledfyrrar och röster på olika avstånd.¹ Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda ledtrådar i form av ljud för att orientera sig i en vardaglig miljö (7) (T2 S 1.16, 2-4 år) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokalisera och på uppmaning peka ut var ett ljud befinner sig i förhållande till sin kropp (8) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Vända sig på uppmaning så att en ljudkälla är framför, bakom och på sidorna av kroppen (8) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Vara medvetenhet om eller använda ekolokalisation i inomhusmiljö. Bedömning görs i lugn miljö (9) <i>Exempel:</i> a. Känna till möjligheten att få information om ett rum genom att göra ljud med käppen, klappa händerna, annat (#) b. Uppfatta när man närmar sig en vägg (11) c. Uppfatta öppningar längs en vägg ¹ Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Visa medvetenhet om ekolokalisation i utomhusmiljö (10) <i>Exempel:</i> a. Uppfatta när man närmar sig en vägg b. Uppfatta när en vägg eller ett tak börjar eller tar slut c. Uppfatta en öppning vid passage, till exempel port eller indragen vägg Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Upptäcka ljudskuggor, objekt mellan personen och ljudet, och bibehålla riktningen <i>Exempel: Vid promenad längs en trafikerad väg identifiera en ljudskugga som till exempel träd, busstur eller parkerad buss (12)</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /11	D: /11	+: /11

1. Utveckling av Nationell standard för syncentralerna i Sverige i Orientering och Förflyttning (O&F)

Hållning och gång - Posture and Gait

	IA	- D +	- D +	- D +
Fötternas position avviker inte mer än cirka 20 grader i gångriktningen (4) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Anpassa och behålla adekvat hastighet vid gång (6) a. Vid ledsagning b. Självständigt Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /2	D: /2	+: /2

Kroppskännedom (Body awareness)

Mål: Barnet utvecklar kroppskännedom, en förutsättning för att utveckla rumslig förmåga.²

	IA	- D +	- D +	- D +
Benämna 35 kroppsdelar (2). Se bilaga A: kroppskännedom. (5-6 år ³) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Visa medvetenhet om kroppen genom att på uppmaning kunna vrida på huvudet, böja huvudet framåt och bakåt, hålla huvudet riktat rakt fram (5 år, #) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Identifiera kroppens olika sidor och plan (5). <i>Be barnet visa kroppens olika sidor genom att ha kontakt med en vägg eller matta. Om barnet visar osäkerhet kring kroppen och dess rörelser se kartläggningssmall 1-5 år under kroppskännedom.</i> a. Framsida b. Baksida c. Sidan av kroppen d. Ovansida av huvudet e. Under fötterna/fotsulorna Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /3	D: /3	+: /3

2. Mobility i skolan.Handledning i förflyttningsteknik

3. Holle, B., Bönnelycke, K., Kemp, E. & Mortensen, L. (1990). MPU. Motorisk-perceptuell utveckling 0-7 år. Göteborg: Psykologiförbundet AB

Lateralitet - Laterality

Mål: Barnet visar förståelse för höger och vänster vid orientering och förflyttning.

	IA	- D +	- D +	- D +
Visa förståelse för höger och vänster sida genom att:				
<ul style="list-style-type: none"> Skilja mellan höger och vänster på sin egen kropp (T2 BA 2.27, 4½-5 år) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Svänga åt höger och vänster på uppmaning (2),(T2 BA 2.27, 4½-5 år) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Placera sig till höger eller vänster om ett föremål (3) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Följ uppmaningar av 3-4 sekvenser där höger och vänster ingår. Till exempel en vägbeskrivning (4) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /4	D: /4	+: /4

Vändningar - Turns

	IA	- D +	- D +	- D +
Vända ett kvarts varv, 90 grader (1) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Vända ett halvt varv, 180 grader (2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Vända 45 grader⁴ Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda 45, 90 och 180 graders vändningar på en rutt (4). Tips! Träna att gå som ett: L (en 90 graders vändning), i en fyrkant och återvända till utgångspunkten (90 graders vändningar), i en trekant (45 graders vändning). Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /4	D: /4	+: /4

4. Utveckling av Nationell standard för syncentralerna i Sverige i Orientering och förflyttning (O & F).

Motsatta riktningar - Directionality

Mål: Barnet använder riktningar funktionellt vid orientering och förflyttning.

(Finns under avsnitt Directional and Positional Concepts i TAPS och Texas 2 STEPS).

	IA	- D +	- D +	- D +
Identifiera vänster och höger på en person mitt emot (1) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Förstå att ett objekt som finns på höger sida vid förflyttning åt ena hållet finns på vänster sida i motsatt riktning (2) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /2	D: /2	+: /2

Riktungs- och positionsbegrepp (Directional/Positional Concepts)

Mål: Barnet visar förståelse för följande begrepp och kan visa färdigheten på uppmaning.

(Finns under avsnitt Directional and Positional Concepts i TAPS och Texas 2 STEPS).

	IA	- D +	- D +	- D +
Förstå begrepp och visa på uppmaning:				
Upp/ner, in/ut, av/på, ifrån/mot, högst upp/längst ner, under/över, framför/bakom, bredvid, runtom Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Ytterligare begrepp: (enbart angivna i Taps)				
• Nära och långt bort (viktig förberedelse inför korsning av gator) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
• Högt och lågt Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
• Början och slut Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
• Mellan Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Centrum (eller i mitten), hörn och sida Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Rakt och krokigt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Framåt och bakåt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Parallell och vinkelrät Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Diagonal Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /10	D: /10	+: /10

Geometriska former (Geometric shapes)

Mål: Barnet kan känna igen och använda former för att orientera sig och förstå omgivningen. Förberedelse inför kartförståelse.

	IA	- D +	- D +	- D +
Identifiera former genom att namnge, peka på och para ihop (1):				
<ul style="list-style-type: none"> • Cirkel, kvadrat, triangel, rektangel (<i>Kunskaper som bör vara uppnådda redan i förskolenivå</i>) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Oval Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Kub Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Ytterhörn (#) Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> • Innerhörn (#) Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> • Rundat hörn (#) Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /6	D: /6	+: /6

Grundläggande orienterings- och förflyttningstekniker (Basic skills)

Mål: Barnet kan visa grundläggande orienterings- och förflyttningstekniker, såsom ledsagning, trailing, skyddsteknik och sök teknik.

	IA	- D +	- D +	- D +
Använda ledsagning: (1)				
<ul style="list-style-type: none"> • Grepp om fingrar, handled eller ovanför armbåge vid gång (<i>barnet ska kunna släppa greppet när som helst så undvik att hålla i handen och armkrok</i>) Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Teknik för smal passage Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Teknik för att byta sida Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Teknik för att bli anvisad sittplats Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Ändra riktning (<i>till exempel i en hiss, bänkrad eller folkmassor</i>) Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Passera en dörr (<i>hålla upp dörren och stänga</i>) Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Gå uppför trappa Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Gå nerför trappa Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Åka rulltrappa Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Teknik för att bli visad sittplats i bil Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Teknik vid löpning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder trailing-teknik, det vill säga följer väggar och ledlinjer för att bibehålla riktningen och veta var man befinner sig: (2)				
<ul style="list-style-type: none"> • Hålla kontakt mot väggen med handrygg eller lillfingersida (2) (T2 BS 15.4, 3 – 5 år) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Passera dörr- och korridoröppningar, gå runt ett hörn (2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Upptäcka taktila orienteringspunkter för att stanna eller svänga (2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Gå igenom en dörr och återuppta trailingtekniken (2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Gå i trappor självständigt uppåt och nedåt i vardaglig miljö (2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Använda skyddsteknik				
Använda övre skyddsteknik (3) (T2 BS 15.2, 3-5 år) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda nedre skyddsteknik (4) (T2 BS 15.3, 3-5 år) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda övre och nedre skyddsteknik samtidigt (5) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda skyddsteknik vid trailing (6) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda övre skyddsteknik för att undvika till exempel nedhängande grenar, skyltar i huvudhöjd, sidospeglar på parkerade bilar eller cykelstyren (Residential environment Modified Forearm Protective 1-2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING			-: /21	D: /21
			+: /21	

Ta ut riktning

	IA	- D +	- D +	- D +
Ta ut riktning genom att stå med ryggen mot till exempel en vägg innan en stor öppning eller plats ska passeras (7) (T2 BS 15.5, 3-5 år) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ta ut riktningen genom att stå med sidan av kroppen mot till exempel en vägg innan en stor öppning eller plats ska passeras (8) (T2 BS 15.5, 3-5 år) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gå rakt i cirka 3 meter utan att ändra kurs (8) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Olika söktekniker för att leta efter ett objekt kan vara: från sida till sida, uppåt och neråt, i halvcirklar som en regnbåge, cirkulärt från mitten och utåt eller med hjälp av käppen genom att lägga den plant på golvet.					
<ul style="list-style-type: none"> Lyssna efter ett tappat föremål och lokalisera det på ett systematiskt sätt, till exempel leksak eller käpp (9) (T2 OP 3.9, 2-4 år) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Hitta ett föremål i miljön på ett systematiskt sätt, till exempel glas på matbordet eller dörrhandtag (9) (T2 OP 3.9, 2-4 år) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /5	D: /5	+: /5

Orienteringspunkter och ledtrådar - Landmarks and Clues

Orienteringspunkt⁵ = Ett känt objekt som har en fast och exakt placering. Informationen kan vara taktil, auditiv eller kinestetisk (t.ex. sluttande plan).

Ledtråd = Fungerar som en orienteringspunkt men är inte permanent och har inte alltid exakt placering. Informationen kan vara taktil, auditiv, doft, temperaturskillnad eller kinestetisk (t.ex. sluttande plan).

Mål: Barnet känner igen och använder orienteringspunkter och ledtrådar i orienteringssyfte samt vet skillnaden mellan dessa (1 och 2).

Barnet ska lära sig de orienteringspunkter och ledtrådar som är relevanta för den rutt som tränas.

	IA	- D +	- D +	- D +
Använda orienteringspunkter inomhus för att fullgöra en rutt (T2 EA 5.8, 1½-2½ år). <i>Se bilaga C, ange vilka.</i> Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda ledtrådar inomhus för att fullgöra en rutt (T2 EA 5.8, 1½-2½ år). <i>Se bilaga C, ange vilka.</i> Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda orienteringspunkter för att fullfölja en rutt utomhus (T2 EA 5.12, 2-3,5 år). <i>Se bilaga D. Ange vilka.</i> Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda ledtrådar för att fullfölja en rutt utomhus (T2 EA 5.12, 2-3,5 år). <i>Se bilaga D. Ange vilka.</i> Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Ge en enkel vägbeskrivning efter att ha fullföljt en rutt (T2 L 7.10, 3 år och 4 mån-4 år) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ge en enkel vägbeskrivning innan barnet går en känd rutt (T2 L 7.11, 4-5 år) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /6	D: /6	+: /6

5. Dessa två definitioner är författarnas tolkning utifrån TAPS.

Grundläggande spatial medvetenhet - Basic Spatial Awareness

Mål: Barnet har spatial medvetenhet.

	IA	- D +	- D +	- D +
Förstå ett rum utifrån en muntlig beskrivning med utgångspunkt från dörren Exempel: Mitt emot oss finns fönsterväggen, på höger vägg finns whiteboard, längs dörrväggen finns en bokhylla. Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /1	D: /1	+: /1

SKOLMILJÖ

Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning

	IA	- D +	- D +	- D +
Förflytta sig inomhus till de av eleven mest använda lokalerna genom att använda inlärd rutter Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Förflytta sig till andra områden eller byggnader på skolgården genom att använda inlärd rutter Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
*Hitta på skolan inomhus utan att vara beroende av inlärd rutter Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
*Hitta på skolgården som helhet utan att vara beroende av rutter Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /4	D: /4	+: /4

Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning

Motivation och förmåga att anpassa förflyttningen - Attitude and Behavior

Diskutera med barnet varför det är viktigt att kunna förflytta sig självständigt.

	IA	- D +	- D +	- D +
Intervju om motivation och känslor i samband med förflyttning: (1)				
*Ha kunskap om sin synnedsättning och hur den påverkar orientering och förflyttning Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
• Uppleva behov av orientering- och förflyttningsträning Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
• Uppleva säkerhet i samband med förflyttning utan käpp Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Uppleva säkerhet i samband med förflyttning med käpp Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Vara uppmärksam på andra personer i närheten för att anpassa hastigheten i olika situationer. Exempel: Sakta ner då man närmar sig personer i en korridor eller att ha tillräcklig fart så att andra inte behöver vänta.(2) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /5	D: /5	+: /5

Käpptekniker - Cane techniques

Mål: Barnet använder käppen för säker och effektiv förflyttning.

Avsnittet är lagt under området skolmiljö men käppteknik behöver även tränas hemma i bostadsområdet.

Färdigheterna nedan kan ses som en rekommendation. Det kan finnas behov av modifiering då barnen är yngre och/eller har svårt att lära in perfekt teknik med en gång.

Det viktigaste är att käppen används. Bedömningen görs dock utifrån färdigheternas beskrivning.

	IA	- D +	- D +	- D +
Känna igen och namnge käppens olika delar, handtag och doppsko (1) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Klara att fälla ut och ihop käppen, och ställa in lagom längd om käppen har den funktionen (#) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha kännedom om olika käppar, markeringskäpp och olika typer av teknikkäppar (2) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Diagonalteknik	IA	- D +	- D +	- D +
Använder diagonalteknik med markeringskäpp eller teknikkäpp: (3)	JA	NEJ		
<ul style="list-style-type: none"> • Armen hålls avslappnad, käppen hålls diagonalt framför kroppen Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Grepp: Handryggen vänds uppåt, tummen sträcks i käppens längdriktning Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Doppskon hålls strax ovanför marken. Används teknikkäpp kan den även hållas på marken Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Både höger och vänster hand används när tekniken är inarbetad Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Ha kunskap om käppens underhåll, till exempel rengöring och smörjning Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Diagonalteknik i kombination med trailingteknik				
Använder diagonalteknik i kombination med trailingteknik: (4) ☐ JA ☐ NEJ				
<ul style="list-style-type: none"> • Kant eller list med följs med käpp, både med höger och vänster hand Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Käpp och handtrailing används samtidigt (kombinationen ger mer information om orienteringspunkter), både med höger och vänster hand Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> * Avgör när det finns behov av att känna underlaget med käppen (5) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Pendelteknik				
Använder pendelteknik: (6) ☐ JA ☐ NEJ				
<ul style="list-style-type: none"> • Grepp: Pekfingret hålls sträckt utmed handtagets plana sida om detta finns, och övriga fingrar runt handtaget Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Grepp för yngre barn upp till cirka 7-8 år⁶: Tumgrepp används, det vill säga tummen hålls utsträckt utmed handtagets plana sida om det finns Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Armens position: Avslappnad vid sidan om kroppen med lätt stöd mot höften Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Handledens rörelse: Flexion och extension (böjning och sträckning) för att täcka bredden av kroppen Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Pendelbredd: Något bredare än axelbredd Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Pendelhöjd: Låg käppföring 5-10 cm för att spara energi (6). Lätta slag⁷. Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Rytm och takt: Gå lugnt och rytmiskt. Pendla i takt med stegen. Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Glidteknik	IA	- D +	- D +	- D +
Använder glidteknik: (7) ☐ JA ☐ NEJ				
<ul style="list-style-type: none"> • Grepp: Pekfingret hålls sträckt utmed handtagets sida Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Grepp för yngre barn upp till cirka 7-8 år⁶: Använder tumgrepp Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Armens position: Avslappnad vid sidan om kroppen med lätt stöd mot höften Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Handledens rörelse: Flexion och extension (böjning och sträckning) för att täcka bredden av kroppen Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Bredd: Något bredare än axelbredd Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> Rytm och takt: Gå lugnt och rytmiskt. Utslag i samma takt som stegen, vilket är svårare än med pendelteknik. OBS fungerar inte med rullande doppsko. Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Följer ett ledstråk	IA	- D +	- D +	- D +
Följa en vägg inomhus med pendelteknik (8) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Följa en vägg inomhus, tejpat ledstråk eller mattkant, med glidteknik (8) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gå runt ett hinder vid användning av käpp och bibehålla riktning i förflyttningen (T2 CS 16.4, 3-4 år) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Följa en vägg eller ledstråk utomhus med pendelteknik (8) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Följa en vägg eller ledstråk utomhus med glidteknik (8) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda glid- och pendelteknik i kombination. Exempel: Använda glidteknik mot en gräskant eller trottoarkant, pendla tillbaka i syfte att fastna mindre (9) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda <i>trepunktsteknik</i> till exempel för att hitta en orienteringspunkt utanför axelbredd (12) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Trappor och kanter	IA	- D +	- D +	- D +
Ha förmåga att reagera och stanna då käppen känner av en <i>nedåtgående kant</i> Exempel: Trottoarkant (T2 CS 16.6, 3-5 år) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Gå uppför trappa: (14)				
<ul style="list-style-type: none"> Hitta första trappsteget och ledstången Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Använda penngrepp och rätt position av käppen Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gå nerför trappa: (15)				
<ul style="list-style-type: none"> Registrera trappstegets kant med käppen och tårna. Hitta ledstång. Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Hålla doppskon något över trappstegets kant. <i>Yngre barn kan eventuellt låta käppen glida nerför trappan men bedöms då som "klarar delvis".</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Förvaring	IA	- D +	- D +	- D +
Ha kunskap om hur käppen kan förvaras på ett lämpligt sätt på olika platser: (18)				
<ul style="list-style-type: none"> Hall Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Stol Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Bil Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Buss Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ledsagning	IA	- D +	- D +	- D +
Hålla eller använda käppen på ett funktionellt och lämpligt sätt vid ledsagning: (19)				
<ul style="list-style-type: none"> Käppen hålls lodrätt med helhandsgrepp alternativt håller med diagonalteknik med förkortad käpp Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> Glid- eller pendelteknik används Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Låta käppen glida rakt framför sig (yngre skolbarn eller barn med flera funktionsnedsättningar) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /43	D: /43	+: /43

6. Uppskattad ålder enligt författarnas erfarenhet.

7. Utveckling av Nationell standard för syncentralerna i Sverige i Orientering och förflyttning (O & F).

Orientering och förflyttning på skolan - On Campus Orientation and Mobility

Mål: Barnet ökar sin självständighet i orientering och förflyttning i skolmiljön.

	IA	- D +	- D +	- D +
Hitta till sin plats i klassrummet (1) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hämta föremål från en känd plats (#) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Röra sig självständig i klassrummet med hjälp av ljud, taktila och visuella ledtrådar och orienteringspunkter (1) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hitta från skolans ytterdörr till klassrummet (#) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hitta från klassrummet till skolans ytterdörr (#) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hitta till skolbyggnadens entré vid skoldagens början (#) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Gå till andra rum inom skolbyggnaden:

Bedömning av vilka rum som ska tränas och hur noggrant görs individuellt efter barnets förutsättningar. Ibland kan det räcka med att ha kännedom om vägen det vill säga att uppnå "klarar delvis" (2)

<ul style="list-style-type: none"> Toalett Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Andra klassrum, vilka: Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Annat: Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Förflytta sig säkert runt andra personer i skolkorridoren Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Förflytta sig i matsalen: (3)				
<ul style="list-style-type: none"> *Lokalisera matsalens entré och utgång Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> *Lokalisera kö och var maten finns (Behöver oftast ha hjälp att lägga upp maten) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Bär bricka eller tallrik och samtidigt hålla käppen vid modifierad ledsagning Exempel: Arm mot arm, mot ledsagarens höft eller genom att följa ledsagaren visuellt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> *Lokalisera sin plats vid bordet vid bestämd placering Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> *Lokalisera diskinlämning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Hitta på skolgården: (4)					
<ul style="list-style-type: none"> Hitta till och från ett till två områden på skolgården Exempel: lekplats eller samlingsplats Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Hitta till och från tre eller flera områden på skolgården Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Ha kännedom om andra byggnader och kunna peka ut riktningen från olika platser Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> *Hitta andra byggnader Kommentar: 	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /19	D: /19	+: /19

Tolkning av kartor (TAPS part 3:Appendices, bilaga L)

	IA	- D +	- D +	- D +	
Förstå en tredimensionell karta av ett rum i form av en låda <i>Kan börja med detta redan på förskolan</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Orientera på ett papper med begrepp: Höger och vänster sida, högst upp och längst ner (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Förstå en enkel taktil karta av ett rum <i>Ska först förstå en enkel taktil bild</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Förstå en enkel taktil karta av utomhusmiljö <i>Högre skolålder</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /4	D: /4	+: /4

*Förstorande hjälpmedel för avstånd Kikare, kamera i smartphone och appar - Distance Low Vision Device

	IA	- D +	- D +	- D +
*Förstå syftet med hjälpmedlet (1) Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Fokusera (5) Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Hitta objekt i miljön (6-8) Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Använda kikare eller smartphone i orienteringssyfte: (#)				
• Gatuskyltar Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
• Gatunummer Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
• Busnummer, stillastående och i rörelse Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
• Display på hållplatser inne i bussen Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
• Tidtabeller på busshållplatser och tågstationer Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
• Kända byggnader för att kunna ta sikte på dessa i orienteringssyfte Kommentar:		Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /9	D: /9	+: /9

BOSTADSOMRÅDE

Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning på aktivitetsnivå - Functional mobility tasks

	IA	- D +	- D +	- D +
Gå till, från och runt i trädgården eller på gården Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
*Hitta självständigt i trädgården eller på gården Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Hitta på en lekplats som besöks ofta (#) Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Gå till en bil på gatan eller uppfarten Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Gå ett eller två hus bort i bostadsområdet Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Gå på en rak rutt samt korsar en mindre sidogata med trafik i låg hastighet i ett bostadsområde Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Gå i grannskapet och korsar en gata med trafik från två riktningar Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Gå i grannskapet och kunna peka ut och lokalisera olika platser <i>Exempel: Lekplats, kompis hus eller affär</i> Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Ta sig till specifika adresser i grannskapet Kommentar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /9	D: /9	+: /9

Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning

Mål: Barnet tillämpar färdigheter för att röra sig i ett bostadsområde.

	IA	- D +	- D +	- D +
Käna till sitt eget bostadsområde och vad som finns där (1) <i>Exempel: Villor, flerfamiljshus, affär, lekplats, parkering och återvinningsstation</i> Kommentrar:	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
Identifierar och känner till följande: (2) <i>Bedöms med fördel i samband med ruttinläring. Vägled gärna barnet runt ett kvarter och ge plats för att utforska och diskutera olika underlag, beståndsdelar och begrepp i gatumiljön. Taktila modeller kan användas i vissa fall.</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Olika underlag: <i>Kan göras taktilt, visuellt eller med käppen. Exempel: Plattor, asfalt, gatsten, kullersten, grus, ledstråk av plattor</i> Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Gräskant Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Trottoar Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Trottoarkant Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Sluttande trottoarkant Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Rundat hörn på trottoaren i gatukorsning Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Brunnslock Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Varningsplattor vid övergångsställe Kommentrar: 	Datum: ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐	Datum: ☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Hörnen på ett hus Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Uppfart, bilar kan backa ut Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Stig Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Busshållplats - hållplatsskyt och busstur Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Svara att identifiera vid blindhet och det räcker att ha kunskap om:				
<ul style="list-style-type: none"> • Kombinerad gång- och cykelbana Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • T-banestation Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Gatuhörn Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Olika typer av korsningar <i>Exempel: Fyrvägskorsning och dess relation till ett kvarter, t-korsning, y-korsning, cirkulationsplats</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gå utan taktill ledstråk på trottoaren och bibehålla rak kurs utan att dra för mycket åt höger eller vänster, till exempel genom ekolokalisation (7) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ta hjälp av parallell trafik för att hålla rak kurs (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Upptäcka med käppen: (9)				
<ul style="list-style-type: none"> Trottoarkanter Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Sluttande trottoarkanter Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Taktila varningsplattor Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Trappor och trappkanter Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Rutter i olika svårighetsgrad i ett kvarter i bostadsområdet: (10)				
<ul style="list-style-type: none"> Gå en raksträcka från det ena gatuhörnet till det andra Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Gå en L-formad rutt med gatuhörn Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Gå runt ett kvarter <i>En upplevelse av begreppet kvarter och att komma tillbaka till samma ställe</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Passera en uppfart och hålla rak kurs och samtidigt vara medveten om eventuellt backande fordon (16) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ta sig förbi ett parkerat fordon på trottoaren på ett säkert sätt (17) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gå i områden utan trottoar på ett säkert sätt (18) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Reagera på varningssignaler <i>Exempel: Sirener, backande fordon, järnvägssignaler, fordon som signalerar, ljud från byggarbetsplatser, gräsklippare och häcksaxar, sopbilar (12)</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifiera trafiken auditivt och i relation till sig själv: (13) <i>Kan tränas och bedömas i tidig ålder från lättare till svårare moment som förberedelse inför korsning av gata senare i livet</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Uppfatta om det kommer trafik på gatan, för att bedöma passage över gatan Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Identifiera olika fordons ljud till exempel personbil, buss, lastbil, motorcykel Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Identifiera om ett fordon försvinner bort eller närmar sig Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Identifiera ett fordons riktning, från höger eller vänster Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Identifiera ett fordons riktning, framifrån eller bakifrån Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Identifiera vinkelrät trafik som finns längre fram på rutten Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Identifiera parallell trafik Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Identifiera om trafiken är nära eller långt ifrån <i>Detta har betydelse i bedömningen av att korsa en gata (även Residential Street Crossings 6)</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Identifierar snabb och långsam trafik (även Residential Street Crossings 7) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /39	D: /39	+: /39

Korsning av gatan på ett obevakat övergångsställe i bostadsområdet - Residential streetcrossings

Mål: Barnet korsar gatan på ett säkert sätt. Bevakade övergångsställen, se korsning av gator i avsnittet affärscentrum och stadskärnan.

	IA	- D +	- D +	- D +
Ha kunskap om gator med olika antal filer (14) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha kunskap om svängande trafik i olika riktningar. Teoretisk genomgång på taktill karta samt praktiskt i en korsning:⁸ (15). <i>Bedöms vid ruttinläring.</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Vid passage av sidogata Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Vid förflyttning över gatan i en T-korsning Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Vid förflyttning över gatan i en fyrvägs korsning Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Vid förflyttning över gatan i en Y-korsning Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Identifiera och lokalisera ett obevakat övergångsställe, visuellt eller genom en inlärd rutt (2) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Bibehålla rak kurs fram till korsningen efter att ha följt en husvägg eller annat ledstråk (16) Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Upptäcka en trottoarkant, sluttande trottoarkant och varningsplattor vid övergångsställe (1) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Placera sig korrekt i en korsning (17) <i>Följ kanten en bit in på sidogatan för att möjliggöra rak förflyttning och undvika att hamna i gatukorsningen</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Stå vinkelrätt mot korsande gata (19) <i>Med tårna mot kanten, käppens doppsko placeras ytterst på trottoarkanten eller precis nedanför, ta ett steg bakåt⁶. Käppen hålls diagonalt framför kroppen väl synlig från båda sidor</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Stå still för att bibehålla rätt riktning (20) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Utifrån barnets förmåga att upptäcka fordon görs en bedömning om barnet hinner gå över gatan: (10) <i>Förutsättningarna för en säker förflyttning är en kombination av hastighet och avstånd. Måste bedömas för varje rutt.</i>				
• Visuellt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
• Auditivt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
• Visuellt och auditivt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Placera sig i rätt riktning inför förflyttning över gatan genom att ta hjälp av ljudet från parallell trafik (18) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Korsa gatan rakt eller vara medveten om hur riktningen kan korrigeras innan korsning av gatan påbörjas för att undvika att hamna mitt i trafik Korsningen (25) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Förflytta sig på övergångställen i korsningar: (15)					
<ul style="list-style-type: none"> Vid passage av sidogata Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> T-korsning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Fyrvägskorsning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Y-korsning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Be om hjälp när behov finns för att gå över gatan (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Ha kunskap om säker förflyttning över gatan vid parkerad bil på gatan (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Korsa cykelbanor på ett så säkert sätt som möjligt (#) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /23	D: /23	+: /23

8. Handledning Orientering och förflyttning (O & F) med teknikläpp

Orientering och förflyttning på landsbygden - Rural travel

Mål: Barnet har kunskap och färdigheter för att kunna orientera och förflytta sig på landsbygden.

	IA	- D +	- D +	- D +
Ha kunskap om och identifierar specifika förhållanden och faror på landsbygden: (1)				
<ul style="list-style-type: none"> Smal väg. Trafiken passerar nära, speciellt vid möten. Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> Ingen trottoar och otydliga ledstråk. Trafiken passerar nära. Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Höra fordon och vara extra försiktig. Vid behov stå still tills fordonet passerat. Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Dike Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Jordbruksmaskiner till exempel traktor eller skördetröska Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Ha synlig klädsel Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använda lämplig käppteknik i lantlig miljö: (3)				
<ul style="list-style-type: none"> Gå säkert och följ kanten av en asfalterad väg Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Gå säkert och följ kanten på en grusväg Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Hålla riktningen efter kort avbrott i ledstråket <i>Exempel: Ojämnt ledstråk, objekt, löv, snöhög</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Visa förmåga att gå förbi ett parkerat fordon och använda övre skyddsteknik för att undvika backspeglar Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Följa en stig i naturen Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Korsa en landsbygdsväg med lite trafik (4) <i>Det finns inget övergångsställe, det finns ingen trottoarkant att ta riktning från</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha kunskap om användbara hjälpmedel: (2)				
<ul style="list-style-type: none"> Doppskor för olika miljöer på landsbygden till exempel naturområden Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Reflexväst, kan även rekommenderas dagtid. <i>Käppen är inte lika tydlig för trafik bakifrån.</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> *Ficklampa att använda i mörker för att se och synas bättre Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> GPS Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Ledarhund Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /11	D: /11	+: /11

Förflyttning i mörker - Night Travel

Mål: Barnet har kunskap och färdigheter som är nödvändiga för att gå i mörker.

	IA	- D +	- D +	- D +
* Använda käppteknik i mörker (1) <i>Gäller personer med synrester som dagtid endast använder käppen för att markera sin synnedsättning</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Reflexer, reflexväst eller ljusa kläder (2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /2	D: /2	+: /2

Ogynnsamma väderförhållande - Adverse weather conditions

	IA	- D +	- D +	- D +
Klara sina inlärd rutter i vinterväglag med snö (2) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha kunskap om att beställa färdtjänst vid dåligt väder Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /2	D: /2	+: /2

Affärscentrum/Stadskärna - Commercial Environment

Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning

	IA	- D +	- D +	- D +
Lokalisera en specifik affär eller destination i en känd vardaglig miljö (6) <i>Exempel: Köpcentrum eller gågata utan gatukorsningar</i> Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Förflytta sig i ett affärscentrum eller stadskärna som inkluderar en variation av olika gatukorsningar Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /2	D: /2	+: /2

Specifika färdigheter

Mål. Barnet har färdigheter nödvändiga för att röra sig i ett affärsområde eller stadskärna.

	IA	- D +	- D +	- D +
Ha kunskap om eller kunna identifiera objekt i utemiljön: (4) <i>Bedöms i samband med ruttinläring</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Cykelställ Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Papperskorg Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Brevlåda Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Elskåp Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Metallgaller vid exempelvis entréer Kommentrar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> • Pelare Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Stolpar för gatuskyltar Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Tillfällig skylt för vägarbete Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Rullstolsramp Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Källaringång Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Trappa Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Gångbro Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Vattenränna Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gå förbi hinder i miljön på ett säkert sätt (5) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Känna till faror med parkeringsområden och undvika dessa (3) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder rulltrappa tryggt och säkert: (7)				
<ul style="list-style-type: none"> • Närma sig rulltrappan på ett säkert sätt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

<ul style="list-style-type: none"> Kunna avgöra rulltrappans riktning Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Gå på och av rulltrappan på ett säkert sätt Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Använda roterande dörr på ett säkert sätt (8) Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Använda hiss på ett säkert sätt: (9)					
<ul style="list-style-type: none"> Lokalisera hissknapparna på utsidan av hissen och veta vilken som går upp och ner Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Känna av eventuell nivåskillnad med kätten före påstigning och avstigning Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<ul style="list-style-type: none"> Lokalisera och kunna använda knapparna i hissen Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /22	D: /22	+: /22

Korsning av gator i stadskärnan - Commercial Area Street Crossings

Mål: Barnet kan korsa ett bevakat övergångsställe.

	IA	- D +	- D +	- D +
Ha teoretisk kunskap om bevakade övergångsställen i korsning för förståelse av trafikflödet vid grönt och rött ljus <i>Genomgång med karta och i verklig miljö.</i> Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha kunskap om trafikljus för fotgängare med ljud Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Ha kunskap om trafikljus för fotgängare utan ljud och undvika dem på grund av av sämre säkerhet Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
* Uppfatta ljussignalerna för trafik och fotgängare visuellt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Uppfatta och lokalisera ljudsignalerna för att ta sig fram till en korsning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Placera sig synligt och ta ut riktningen med tårna mot trottoarkanten eller genom att lägga armen mot "signallådan" Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Invänta ny ljus- och ljudsignal om den redan är påbörjad Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Uppfatta och lokalisera ljus- eller ljudsignaler på andra sidan för att kunna gå rakt över gatan Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Korsa ett bevakat övergångsställe med fyra filer (17) Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Korsa ett bevakat övergångsställe med refug (18) <i>Finns olika svårighetsgrader med eller utan kant på refugen</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Uppfatta annalkande spårbunden trafik med syn eller hörsel vid övergångsställe Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /11	D: /11	+: /11

Allmänna kommunikationer - Public transportation

Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning

	IA	- D +	- D +	- D +
Har åkt olika allmänna kommunikationer tillsammans med någon: <i>Viktigt att föräldrar introducerar olika färdmedel tidigt för att förstå att det finns alternativa färd sätt än det man är van vid.</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Buss Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Färdtjänst Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Taxi Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Tåg Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Spårvagn Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Tunnelbana Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Färja Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
<ul style="list-style-type: none"> Flygplan Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Kunna färdas en rutt självständigt i en vardaglig miljö genom att använda ett allmänt kommunikationssätt utan att byta hållplats. Ange vilket färd sätt. Kommentär:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Kunna färdas en rutt självständigt i vardaglig miljö med allmänna kommunikationer med byte längs vägen. Ange vilket färd sätt. Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha kunskap om hur en resa planeras	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /11	D: /11	+: /11

Specifika färdigheter

Åker buss (1)

Mål: Barnet har färdigheter nödvändiga för att resa med allmänna kommunikationer.

	IA	- D +	- D +	- D +
Hitta information om busstider och kostnader Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokalisera busshållplatsen Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Avläsa bussnummer vid busshållplatsen Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Fråga busschauffören om bussens destination vid hållplatser med flera busslinjer Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gå på och av bussen på ett säkert sätt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Betala och registrera betalning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Be om hjälp vid behov från busschauffören eller medpassagerare <i>Exempel: För att veta avstigningsplats eller hitta sittplats</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Hitta sittplats Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Orientera sig och veta var man befinner sig på bussresan genom att känna igen miljöer Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Se displayen för hållplatser med eller utan kikare Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Höra hållplatsutrop eller kunna på annat sätt orientera sig för rätt avstigningsplats Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Orientera sig efter avstigning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Byta buss Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha strategier för oväntade händelser <i>Exempel: Gå av vid fel hållplats, gå på fel buss, utrop av hållplatser är ur funktion, bussen är sen eller inställd</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /14	D: /14	+: /14

Använda färdtjänst (2)

	IA	- D +	- D +	- D +
Kan beställa färdtjänst Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Sätta sig i taxi på ett säkert sätt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Be chauffören bekräfta rätt adress Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Be chauffören om hjälp vid behov till exempel att visa entrén eller annan orienteringspunkt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Orientera sig efter avstigning vid inlärd rutt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Ha strategier för oväntade händelser <i>Exempel: Bli avsläppt på fel adress eller att färdtjänsten uteblir</i> Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:	
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
DELBEDÖMNING			-: /6	D: /6	+: /6

Använda lokal spårbunden trafik (4)

Tunnelbana	IA	- D +	- D +	- D +
Hitta information om tider och kostnader Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokalisera entrén till stationen Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Betala och registrera betalning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokalisera plattformen och lämplig orienteringspunkt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Lokalisera dörr och kunna stiga på säkert Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokalisera en ståplats eller om möjligt sittplats Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha strategier för att kunna gå av på rätt station Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Orientera sig efter avstigning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ha strategier för oväntade händelser tex att gå av på fel station Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Kan be om hjälp från medpassagerare Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Spårvagn (#)	IA	- D +	- D +	- D +
Skaffa information om tider och kostnad Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Korsar spåren på ett säkert sätt, uppfattar ljus- och ljudsignal Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokaliserar hållplatsen eller plattformen och lämplig orienteringspunkt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Betala och registrera betalning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokaliserar dörr och kan på ett säkert sätt stiga på Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Lokaliserar en ståplats eller om möjligt sittplats Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
*Orienterar sig och vet var man befinner sig på resan genom att känna igen miljöer Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Har strategier för att gå av på rätt hållplats, destination Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Går av på ett säkert sätt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Orienterar sig efter avstigning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Har strategier för oväntade händelser tex att gå av på fel hållplats/station Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Kan be om hjälp från medpassagerare Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Pendeltåg/lokaltåg (4)	IA	- D +	- D +	- D +
Kan hitta information om tider och kostnader Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokaliserar ingången till stationen Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokaliserar plattformen och lämplig orienteringspunkt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Betala och registrera betalning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Lokaliserar dörr och på ett säkert sätt stiga på Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Lokaliserar en ståplats eller om möjligt sittplats Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Har strategier för att gå av på rätt destination Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Går av på ett säkert sätt Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Orienterar sig efter avstigning Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Har strategier för oväntade händelser tex att gå av på fel hållplats/station Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Kan be om hjälp från medpassagerare Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /33	D: /33	+: /33

Reser med allmänna kommunikationer, buss och tåg mellan städer eller orter. Får hjälp med ledsagning i samband med resan, kan förbeställas vid tågresan (5). Bedöms via intervju.

	IA	- D +	- D +	- D +
Reser självständigt till stationen Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder ledsagning för att hitta till rätt plattform, busshållplats samt vagn på tåget Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Ber om hjälp att hitta sittplats Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Ber om hjälp från chaufför eller tågpersonal för att få information om avstigning. Kan beställas i förväg för tågresa. Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Har koll på tiden för avstigning som extra säkerhet Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Använder förbokad ledsagare för vidare transport Kommentar:	Datum:	Datum:	Datum:	Datum:
	☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
DELBEDÖMNING		-: /6	D: /6	+: /6

Sammanställning

HEMMILJÖ	Antal färdigheter	IA	-	D	+
Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning	3				
Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning					
Förmåga att använda olika sinnen	4				
Auditiva förmågor	11				
Hållning och gång	2				
Kroppskännedom	3				
Lateralitet	4				
Vändningar	4				
Motsatta riktningar	2				
Riktning- och positionsbegrepp	10				
Geometriska former	6				
Grundläggande orienterings- och förflyttningstekniker	21				
Ta ut riktning	5				
Orienteringspunkter och ledtrådar	6				
Grundläggande spatial medvetenhet	1				
SKOLMILJÖ					
Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning	4				
Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning					
Motivation och förmåga att anpassa förflyttningen	5				
Käpptekniker	43				
Orientering och förflyttning på skolan	19				
Tolkning av kartor	4				
*Förstorande hjälpmedel för avstånd: Kikare, kamera i smartphone och appar	9				

BOSTADSOMRÅDE	Antal färdigheter	IA	-	D	+
Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning på aktivitetsnivå	9				
Specifika färdigheter inom orientering och förflyttning	39				
Korsning av gatan på ett obevakat övergångsställe i bostadsområdet	23				
Orientering och förflyttning på landsbygden	11				
Förflyttning i mörker	2				
Ogynnsamma väderförhållande	2				
AFFÄRSCESTRUM OCH STADSKÄRNA					
Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning	2				
Specifika färdigheter	22				
Korsning av gator i stadskärnan	11				
ALLMÄNNA KOMMUNIKATIONER					
Funktionella färdigheter inom orientering och förflyttning	11				
Specifika färdigheter					
Åker buss	14				
Använder färdtjänst	6				
Använder lokal spårbunden trafik	33				
Reser med allmänna kommunikationer, buss och tåg mellan städer eller orter. Får hjälp med ledsagning i samband med resan, kan förbeställas vid tågresor	6				
TOTAL BEDÖMNING HELA MALLEN	357				

Kroppsdelar

(Sammanslagning av Appendix från Texas 2 och lista i TAPS)

Ankel, fotled, vrist	Knä
Arm	Lår
Armbåge	Mage
Axel	Midja
Ben	Mun
Bröst	Nacke
Finger	Naglar, finger och tå
Fot	Näsa
Haka	Panna
Hand	Pekfinger
Handflata	Rumpa
Handled	Rygg
Handrygg	Skenben
Huvud	Tumme
Hår	Tå
Häl	Underarm
Höft	Vad
Kind	Öga
Knogar	Öra
	Överarm

Ljud i omgivningen

- Environmental sounds (Texas 2)

Ljud inomhus

dammsugare
dator tangentbord
diskmaskin
dörr
dörrklocka
dörrknackning
eko
ekolokalisering
fotsteg
hiss
hushållsredskap
klocka
luftkonditionering
mikrovågsugn
radio
rinnande vatten
telefonsignal
timer, tidur
toalettspolning
torktumlare
TV
vattenkokning/matlagning

Ljud utomhus

automatisk dörr
barn som leker
buss
cykel
flaggstång
flygplan
fordon på tomgång
fordons signal
fläkt
signal vid övergångsställe
fågel
gräsklippare
jamande katt
ljud från vatten
människor som går
regn
rörligt fordon
sirén
skällande hund
trafik
tåg
vind i träd/buske
åska
öppning/stängning av garageport

Orienteringspunkter och ledtrådar inomhus

- Environmental indoor concepts (Texas 2)

Orienteringspunkter

badkar
badrum
bord
byrå
dörr
dörrhandtag
dörröppning
fönster
garderob
hall
hylla
hörn
kylskåp
kök
lampa
lampknapp
ledstång
låda
matta
skåp
soffa
sovrum
säng
toalett
trappa
tröskel
tvättstuga
vägg

Ledtrådar

diskmaskin
doft
fläkt
kallt föremål eller område
klocka
kudde
lagad mat
rök
stol
telefon
varmt föremål eller område

Orienteringspunkter och ledtrådar utomhus

- Environmental outdoor concepts (Texas 2)

Orienteringspunkter

backe
brunnslock
brevlåda
buskar/häck
busshållplats
gungor
gräskant
hiss
hus/byggnad
hörn
kant
kulle
ledstång
lekplats
lyktstolpe
papperskorg/soptunna
ramp
ränna
staket
träd
uppfart
uteplats
vägg

Känner till följande begrepp

ambulans, brandbil, polisbil
bil, bildörr
flygplan
fönster
gräsmatta
hjul/däck
gata
lastbil
parkeringsplats
parkera
vattenpöl
sopbil
tak
trottoar, trottoarkant
trädgård
tåg
tågräls
väg
vägmärke
rulltrappa

Texturer och begrepp

- Orientation Environment Awareness 5:11 (Texas 2)

Texturer

asfalt	bark
betongplattor	glas
grus	gräs
gummi-	kakel
läder-	matta
papper	plast
sand	sten – gatsten, kullersten
stengolv	trä
ull-	

Beskrivande begrepp

frusen	full
hal	hård
isig	kall
klibbig	ljummen
lätt	mjuk
ojämn	platt
rak	rynkig
slät	snöig
taggig	torr
tung	tom
varm	vass
våt	